

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ST. 1. — TELEFON: 31-32, 31-33, 31-34, 31-35 in 31-36. — Izbija vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 14 din, za inozemstvo 30 din.
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Po bitki pri Sollumu

Letalstvo Osi še nadalje napada umikajoče se sovražne čete — Angleži izgubili ogromno tankov in letal

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 19. junija naslednje 379. vojno poročilo:

V Severni Afriki je letalstvo nadaljevalo napade na ostanke angleških čet, ki se umikajo. V teku je čiščenje ozemlja in štetje mostov in materiala, ki ga je sovražnik zapustil. Sovražnih oklopnih vozil, ki so bila onesposobljena za borbo, je približno 200.

V letalskih bitkah je bilo sestreljenih nadaljnjih 6 sovražnih letal, tako da znašajo izgube, ki jih je vojska osi prizadela angleškemu letalstvu v štirih dneh bitke pri Sollumu, skupno 42 letal.

Bombni napadi so bili izvedeni na postojanke pri Tobruku in na naprave pri Marsi Matruhu.

Angleška letala so vnovič bombardirala Bengazi.

V Vzhodni Afriki je v Gali in Sidamu položaj v celoti nespremenjen; udeleževanje topništva v okolici Gondarja.

Berlin, 20. jun. d. V medodajnih nemških vojaških krogih izjavljajo, da se nahaja prelaz Halfaya pri Sollumu čvrsto v rokah nemškega afriškega zbora. Vest, londonskega »Daily Expressa«, češ da drže prelaz čete generala Wavella, je popolnoma brez podlage.

New York, 20. jun. d. »New York Times« komentirajo angleški poraz pri Sollumu. List ugotavlja, da so poslali Angleži v borbo več sto tankov in da je iz tega dejstva samega mogoče sklepati, da so se pripravljali na večjo akcijo. Namesto da bi nasprotnika na ta način izvabili v past, pa so se Angleži sami ujeli v past in so

se morali s težkimi izgubami umakniti. List pravi, da se je v bitki pri Sollumu prvič zgodilo, da so se borili Angleži proti Nemcem z najmanj enakopravnimi silami, nemška oprema se je izkazala za mnogo boljše od angleške. Zlasti pa je bilo zopet potrjeno, da angleško letalstvo daleč zaostaja za nemškim.

Preprečen napad na nemški konvoj v Kanalu

Berlin, 20. jun. d. V sročnih večernih urah je poskusila skupina angleških bombnikov tipa Bristol-Blenheim pod zaščito najmanj 24 lovskih aparatov izvesti napad na neki nemški konvoj ob francoski obali Kanala. 8 nemških lovcev tipa Messerschmitt 109, ki so spremljala konvoj, se je takoj spustilo v borbo s sovražnimi letali, ki so bila v trikratni premoči ter jih je prisililo, da so brez cilja odvrli svoje bombe in se spustila v beg. Na konvoju ni bila povzročena nobena škoda in je lahko nemoteno nadaljeval pot. Na nemški strani ni bilo v tej letalski bitki nobenih izgub.

Potopljen angleški parnik

Lizbona, 20. jun. s. Tri neznana letala so na morju pred Ayantom na špansko-portugalski meji z bombami napadla in zadela angleško tovorno ladjo »Empire Warrior«, ki je bila natovorjena s premogom. Ladja se je potopila. Z obale je bilo mogoče natanko opazovati napad. Na ladji je nastal požar in čez nekaj časa se je parnik potopil. Posadka, ki je bila se-

stavljena iz 25 ljudi, je bila rešena od neke portugalske ribiške ladje.

Maršal List pri Hitlerju

Berlin, 20. junija. s. Führer je danes sprejel maršala Lista, ki mu je poročal o operacijah v južni Srbiji in Grčiji, kjer je bila nemška vojska pod njegovim poveljstvom. Kancelar je izrazil svoje veliko zadovoljstvo nad potekom pohoda ter je pohvalil pogumno zadržanje čet.

Angleška zbornica bo razpravljala o izgubah na morju za zaprtimi vrati

Rim, 20. junija. s. V Londonu so sklicali spodnjo zbornico k tajni seji. Zaenkrat še ni znano, kdaj se bo zbornica sestala. Razpravljala bo o položaju angleške trgovinske mornarice in o bitki na Atlantiku. Churchill, ki je napovedal ta dnevni red, je izjavil, da je treba razpravljati o mornariških vprašanjih na tajni seji, ker bi bila javna razprava zelo nevarna za razpoloženje angleške javnosti. Bitka na Atlantiku, je dejal, predstavlja niz nepretrganih operacij, ki imajo izredno resen značaj, čim dalje trajajo. Za Anglijo je ta bitka vprašanje slave.

Ujetniki s Krete

Berlin, 20. junija. s. Kakor se je izvedelo iz poučenega vira, je bil v borbi za Kreto po službenih podatkih ujetih skupno 18.735 ljudi. Med njimi je 5.600 Grkov, 13.125 Angležev in 10 pripadnikov drugih narodnosti. Med Angleži je bilo naštetih posebej 2883 Avstralcev in 1593 Novozelancev.

di Tobruk e gli apprestamenti di Marsa Matruh.

Vellivoli britannici hanno nuovamente bombardato Bengasi.

Nell'Africa orientale situazione complessivamente immutata nel Galla e Sidamo. Attività di artiglieria intorno a Gondar.

Misure repressive dell'Asse

alla chiusura dei consolati e uffici tedeschi negli Stati Uniti

ROMA, 20 giugno. s. Il Ministero degli affari esteri ha rimesso ieri all'ambasciatore degli Stati Uniti d'America una nota nella quale, facendo presente che l'atteggiamento e le attività degli uffici consolari americani in Italia hanno dato luogo a gravi rilievi, si comunica che il governo italiano chiede al governo degli Stati Uniti il ritiro dei funzionari e impiegati consolari americani e la chiusura, entro il 15 luglio, degli uffici consolari nel Regno, nei territori sottoposti alla sovranità italiana e in quelli occupati dalle nostre truppe. Il governo italiano si è riservato di chiedere anche gli uffici dell'American Express Company in Italia.

BERGAMO, 19 giugno. s. Al ministero degli esteri è stata ieri consegnata all'incaricato di affari americano una nota nella quale il governo del Reich informa che il contegno delle autorità

consolari americane e dei funzionari dell'ufficio viaggi dell'American Express Company è da lungo tempo contrario alle regole di ospitalità. Il governo del Reich è perciò costretto ad informare quello degli Stati Uniti che i funzionari dei consolati americani esistenti nel Reich e come pure in Norvegia, in Olanda, nel Belgio, nel Lussemburgo, nelle zone occupate della Francia, in Serbia e nelle zone occupate della Grecia dovranno abbandonare le loro sedi per rientrare in America al più tardi entro il 15 del prossimo luglio e chiudere tutte le sedi consolari. Contemporaneamente nella nota tedesca viene chiesta la chiusura di tutte le sedi dell'American Express Company e di allontanare i suoi impiegati. Il termine è stato pure fissato al 15 luglio di quest'anno.

Turčija - Nemčija

Izmenjava brzojav med predsednikom turške republike Inenijem in kancelarjem Hitlerjem

Berlin, 20. junija. s. O priliki podpisa nemško-turške prijateljske pogodbe je poslal predsednik turške republike Izmet Inenijem poglavarju in kancelarju naslednje brzojavko:

O priliki podpisa pogodbe, ki je zapečatila priručno in pravo prijateljstvo med Turčijo in Nemčijo, smatram za svojo posebno srečo, da lahko Vaši Ekscelenci izrazim čustva svojega najglobljeja zadovoljstva. Odslej se pričena doba medsebojnega zaupanja med našima dvema narodoma, ki imata trdno voljo za vselej ohraniti take odnose. Ob tej srečni priložnosti Vam, gospod državni Kancelar, izražam svoje popolno prijateljstvo.

Državni kancelar je na to brzojavko odgovoril:

O priliki podpisa pakta, ki je potrdil priručno prijateljstvo med našima dvema državama, sporočam Vaši Ekscelenci v odgovor na prijateljsko brzojavko, ki ste mi jo poslali, da čutim tudi jaz živo zadovoljstvo sprico sklenitve te pogodbe. Tudi jaz sem prepričan, da se za naša dva naroda na ta način pričena doba trajnega medsebojnega zaupanja. Ko se Vam toplo zahvaljujem za zadržila Vaših prijateljskih čustev, Vam vračam ta čustva v najtoplejši obliki.

Podoben brzojavki sta izmenjala tudi turški zunanji minister Saradzoglu in nemški zunanji minister von Ribbentrop.

Ankara, 20. jun. d. Nemško-turško prijateljsko pogodbo so pred njenim podpisom odobrili tudi poslanci turškega parlamenta. V sredo popoldne so se sestali k tajni seji vsi poslanci turške nacionalne stranke, ki jim je zunanji minister Saradzoglu poročal o zaključku pogajanj za sklenitev pogodbe ter jim je napovedal podpis pogodbe za isti večer. Poslanci so poročilo zunanjega ministra soglasno odobrili in obenem izrazili vladi k sklenitvi pogodbe svoje čestitke. Istega dne popoldne so se sestali k seji tudi neodvisni poslanci parlamenta, ki so prav tako soglasno odobrili pogodbo.

Vilchy, 20. jun. d. Vest o podpisu nemško-turške prijateljske pogodbe je bila v francoskih uradnih krogih sprejeta z veliko pozornostjo. Francoski krogi smatrajo, da se je s podpisom te pogodbe tudi Turčija dokončno približala novemu redu v Evropi. Obenem pa pričakujejo v Vilchyju, da se bo zaradi tega sporazuma konsolidirali tudi položaji Francije.

Inenijevo pismo Hitlerju

Berlin, 20. jun. d. Kancelar Hitler je sprejel včeraj popoldne v novi kancelarski palači turškega veleposlanika. Pri sprejemu je bil navzoč tudi zunanji minister von Ribbentrop. Turški veleposlanik je izročil kancelarju Hitlerju ob tej priliki lastnoručno pisano poslanico predsednika turške republike Izmeta Inenija.

Maršal De Bono

v Novem mestu

Dolenjska metropola je priredila visokemu gostu svečan sprejem

Ljubljana, 19. junija.

Potem, ko je inspiciral čete ljubljanske posadke, je maršal Italije Eksc. Emilio De Bono zaključil svoje bivanje v Ljubljani, izražajoč svoje veliko zadovoljstvo nad udarno silo in disciplino oddelkov, ki jih je pregledal. Vsi ti oddelki so imeli priliko, da pokažejo pred maršalom svojo vojaško pripravljenost.

Eksc. De Bono je zapustil Ljubljano davi ob 8. Sprmljan od Poveljnika Armadnega Zbora Eksc. Robottija se je podal preko mestne reke v smeri proti Novemu mestu. Ob mestni meji je bila postavljena častna četa z godbo in zastavo. Maršal je pregledal četo, ki je bila postavljena v pozoru ter je prezentirala orožje.

Takoj nato se je maršal priručno poslovil od Visokega Komisarja Eksc. Graziolija, sedel v svoj avtomobil ter je v družbi Eksc. Robottija nadaljeval vožnjo v smeri proti Novemu mestu. Tam je pred odhodom iz Slovenije v navzočnosti generala Romera inspiciral čete divizije »Isonzo«.

Prihod v Trebnje

Trebnje, 19. junija.

Maršal Italije Eksc. Emilio De Bono, inspektor prekomorskih čet, je dospel na inspekcijskem potovanju danes tudi v Trebnje. Novica o prihodu maršala v naš kraj se je raznesla že v zgodnjih jutranjih urah in prebivalstvo je okrasilo hiše z državnimi zastavami. K sprejemu visokega funkcionarja Italijanske Vojske se je zbralo na trgu pred občinsko hišo tu in v okolici nastanjeno vojaštvo, zlasti milica, z oficirskim zborom in komandantom Consolom Borgiem na čelu. Navzoč je bil tudi civilni predstavnik okrajni župan g. Ban Ivo, kakor tudi številno prebivalstvo. Ob prihodu maršala De Bona v Trebnje je godba fašistovske milice zaigrala himno, nakar je sledil obhod in pozdrav na trgu zbranih čet. Po razgovoru z ofi-

cirji in s komandantom Consolom Borgiem se je visoki funkcionar s spremstvom odpravil proti Novemu mestu. Markantna osebnost maršala De Bona, ki je s svojim prihodom v Trebnje postal tudi naš kraj in ki smo ga doslej poznali le po njegovih delih in imenu, je napravila na prebivalstvo najgloblji vtis.

Svečanosti v Novem mestu

Novo mesto, 20. junija. V Novem mestu je bil za danes napovedan visok obisk vojaškega dostojanstvenika, italijanskega Maršala De Bona. Za sprejem dostojanstvenika se je mesto praznično odelo. Z javnih poslopj in drugih hiš so plapolale državne zastave, po trgovinah in delavnici je delo počivalo. Izrazito slavnostno sliko je nudil mestni magistrat, pred katerim je na visokih drogovih plapolalo šest trobojnic in praporov z liktorskimi znaki. Pred Pauserjevo trgovino na Glavnem trgu je bila postavljena v zelenjem in državnimi zastavami okrašena častna tribuna.

Sprejema Maršala Eksc. De Bona so se udeležili predstavniki vseh tukajšnjih državnih uradov, sol, obeh sodišč in državnega tožilstva. Med njimi so bili Civilni Komisar dr. Oton Griselli, mestni župan dr. Marjan Polensek, policijski komisar Chiusellin, delegat podporne organizacije Fašistične Stranke dr. Frank in Poveljnik Karabinjerjev kapetan Fava. Okrog dostojanstvenikov se je zbralo mnogo ljudi. Na drugi strani trga se je razvrstilo vojaštvo novomeške garnizije.

Maršal De Bono se je pripeljal v Novo mesto ob 10. z vsem svojim spremstvom. Ohod od visokih vojaških odličnikov, Poveljnika II. Armijskega zbora generala Eksc. Robottija, Poveljnika Divizije »Isonzo« generala Romera in drugih je po raportu, ki mu ga je podal general Romero, obšel vojaške oddelke. Mestoma se je razgovarjal z vojak.

Po pregledu čet je Maršal z generalitetom stopil na častno tribuno, na kar so milno nje prikorakale posamezne čete vojaštva. Nastop vojaških oddelkov je bil ob zvokih divizijske godbe imponanten. Po končanem defileju je Maršal s svojim spremstvom obšel še častno četo s polkovno zastavo, ki ji je izkazal vojaško čast.

Dopo la battaglia di Sollum

L'aviazione dell'Asse continua a martellare le truppe nemiche in ritirata — Ingenti perdite inglesi in carri armati e velivoli

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 19 giugno il seguente bollettino di guerra n. 379:

Nell'Africa settentrionale l'aviazione ha continuato a martellare i resti delle truppe britanniche in ritirata. E in corso il rastrellamento del terreno e la raccolta degli uomini e dei materiali abbandonati dal

nemico. I carri armati messi fuori combattimento ammontano a circa 200. In combattimenti aerei altri sei velivoli nemici sono stati abbattuti così che le perdite inflitte dall'Asse all'aviazione inglese nei quattro giorni della battaglia di Sollum ammontano complessivamente a 42 aerei. Sono state bombardate le posizioni

Trgovinska pogajanja s Turčijo

Ankara, 20. junija. s. Izvedelo se je, da so se pričela trgovinska pogajanja med Turčijo in Italijo. Pogajanja ugodno napredujejo in se pričakuje, da bo nova trgovinska pogodba podpisana že prihodnj teden.

Amerika še ni odgovorila na nemški protest

Berlin, 20. junija. s. V tukajšnjih krogih se je izvedelo, da Nemčija doslej še ni prejela nobenega odgovora na energično protestno noto, ki jo je poslala v Washington zaradi zapore nemških konzulatov, železniških in turističnih uradov v Zedinjenih državah.

Hrvatsko ščiti 300 milijonov ljudi

Zagreb, 20. jun. s. Na enem izmed rednih zborovanj hrvatskih delavcev v Zagrebu so govorili tudi člani vlade. Zunanji minister je izjavil, da stoji za Hrvatsko 300 milijonov ljudi in tri največje vojske na svetu, to je italijanska, nemška in japonska vojska. Zaradi tega je obstoj neodvisne hrvatske države popolnoma zagotovljen.

Zagreb, 20. junija. s. Vsa hrvatska planinska društva so bila razpuščena. Z večer objavljene dekretom pa so bila prepovedana vsa športna tekmovanja s Srbijo.

Zagreb, 20. junija. s. V različnih predelih Hrvatske se je že pričela žetev ječmena, ki je letos zelo uspeša. Urejuje se po načrtu vprašanje potrošnje in razdeljevanja življenjskih potrebščin. Izgledi za vinso trgatav so odlični.

Varnostni ukrepi na Finskem

Berlin, 20. junija u. Informacijski urad finske vlade objavlja naslednje uradno poročilo:

Finska je v svrhu zavarovanja svoje varnosti kakor vse druge nevtralne države podvela ukrepe, da ojači svojo obrambno pripravljenost ter je poklicala pod orožje rezerviste in priredila izredne manevre. (Piccolo).

Ameriška oporišča

New York, 20. jun. s. Mornariški minister je objavil, da bosta prihodnji mesec pričeli delovati ameriški pomorski in letalski oporišči na Bermudih in na Novi Fundlandiji. Za poveljnika oporišč sta bila imenovana višja oficirja Hickey in Morgan.

Represalije proti USA

Italija in Nemčija zahtevata takojšnjo odstranitev vseh ameriških konzulatov na svojem in zasedenem ozemlju

Rim, 20. junija. s. Zunanje ministrstvo je včeraj izročilo ameriškem veleposlaniku noto, v kateri opozarja ameriško vlado na zadržanje in delovanje ameriških konzularnih uradov v Italiji, ki so dali povod že za zelo resne ugotovitve. Zaradi tega zahteva italijanska vlada, da ameriška vlada odpokliče funkcionarje in uradnike ter do 15. julija zapre konzularne urade v Kraljevini na ozemlju, ki je pod italijansko suverenostjo in v deželah, ki so jih zasedle italijanske čete. Italijanska vlada si je pridržala pravico zapreti tudi urade družbe »American Express Company« v Italiji.

Berlin, 20. junija. s. V zunanjem ministrstvu so včeraj izročili odpravniku poslov ameriškega veleposlanništva noto, v kateri je nemška vlada ugotovila, da je zadržanje ameriških konzularnih

oblasti do funkcionarjev potniškega urada družbe »American Express Company« že dolgo časa v nasprotju z obveznostmi, ki jih jim nalaga nemška gostoljubnost. Nemška vlada je bila zaradi tega prisiljena, pravi nota, obvestiti vlado Zedinjenih držav, da bodo morali funkcionarji ameriških konzulatov, ki delujejo na nemških tleh kakor tudi v Norveški, Nizozemski, Belgiji, Luksemburgu, na zasedenem ozemlju Francije, v Srbiji in v zasedenih krajih Grčije, opustiti svoje posle in se vrniti v Ameriko najkasneje do 15. julija. Obenem se bodo morali zapreti vsi konzularni prostori. Nemška nota dalje zahteva zaporo vseh prostorov podružnic družbe »American Express Company« ter odhod njihovih uradnikov. Tudi za te je bil določen rok do 15. julija t. l.

Početje ameriških konzulov v Nemčiji

Berlin, 20. junija. s. V zvezi z nemško noto, ki je bila izročena odpravniku poslov ameriškega veleposlanništva, se je v poučenih krogih izvedelo, da so zbrale pristojne nemške oblasti dokaze, ki jasno pričajo, da je bil ukrep nemške vlade povsem utemeljen. Nekaj primerov tajnega informacijskega delovanja ameriških konzulov je bilo tudi objavljeno.

Tako je ameriški konzul v Frankfurtu n-M. Sidney B. Redecker jeseni leta 1939 dobavil gradivo za protinemška propagandna predavanja in je oddal tudi tajne informacije o gospodarskih in vojaških problemih v Nemčiji. Generalni konzul v Monakovem Orsenedelstein in konzul Roye Bower sta prav tako razvijala delovanje, ki je bilo v nasprotju z nemškimi interesi. V januarju leta 1940. sta v prisotnosti nemških osebnosti podala neugodno mnenje o Nemčiji in nemški vladi. Generalni konzul v Kölnu Alfred W. Klefoth je imel jeseni leta 1939 in spomladi leta 1940 opravka z vohunstvom proti Nemčiji ter se je posluževal pri tem tajne šifre v sporazumu z belgijskim generalnim konzulom v Kölnu. Oddajal je informacije, ki so bile v zvezi z nemškim prodiranjem v Belgijo, Nizozemsko in Luksemburg. Vicekonzul v Hamburgu Ralph C. Götzinger se je bavil z vohunstvom proti Nemčiji leta 1941. Izdelal je posnetke železniškega omrežja in glavnih cest, ki so speljane k posameznim železniškim program na področju okrog Hamburga. Sestavil je tudi poročilo o vojaških napravah v okolici tega mesta in skušal je to gradivo odpraviti iz Nemčije. Bivši namestnik ameriškega generalne-

ga konzulata v Oslu Ivan Jacobson je prve dni decembra 1940 odnesel s seboj na poti iz Osla v Moskvo, kakor je bilo to ugotovljeno na norveško-švedski meji, mnogo rokopisov, v katerih so bili obrazloženi nemški vojaški ukrepi v Norveški. Ti dokumenti bi bili morali očitno služiti protinemški propagandi v tujini. S seboj je imel tudi poročilo o prevozih nemških čet po severni Norveški in še o drugih nemških vojaških ukrepih. Jacobson je priznal, da je prejel te rokopise od bivšega ameriškega konzularnega uradnika v Oslu dr. Franka Nelsona, ki jih je osebno napisal.

Konzula Cecil Gross in Leigh W. Hunt sta v jeseni 1940 deloma ločeno, deloma skupno sprejela za nekaj mesecev pod streho na svojih konzulatih angleškega državljana in uradnika bivšega angleškega konzulata v Parizu Suptona, ki je bil nazadnje aretiran izven ameriških konzularnih prostorov v Parizu. Supton je za časa svojega bivanja v ameriškem konzulatu razvil vohunsko službo proti Nemčiji in je bil zaradi tega obojen na dolgo ječo. Poleg tega sta Gross in Hunt sprejela v Parizu pod streho tudi nekega angleškega oficirja, ki je pobegnil iz ujetništva. Uradnica Elisabeth de Gand je tega oficirja vpisala v seznam ljudi, ki so prejimali podporo od ameriškega konzulata. To je napravila na osnovi posebne prijavnice, ki jo je oficir izpolnil.

Inseriraj u „Slov. Narodu“

Italijanski koncerti v Ljubljani

Tiskovni urad Visokega Komisarijata objavlja: Sprito zanimanja Visokega Komisarijata Ljubljanske pokrajine, ki se mu je kot sodelavec takoj odzval predsednik Fasištske konfederacije profesoristov in umetnikov nacionalni svetnik Di Marzio, je bila Ljubljani zagotovljena vrsta koncertov, ki bodo prirejani v času od konca junija do prvih dni avgusta. Na teh koncertih bodo nastopili najboljši zastopniki

italijanske glasbene umetnosti s nadvse zanimivimi in redkimi programi. Prvi koncert bo priredil trio Casella, Poltronieri, Bonucci. Sledili bodo koncerti tria Ruta, Tassinari, Sabatini in nato še nastopi številnih drugih glasbenikov. V ljubljanskih glasbenih krogih je vsem o teh glasbenih prireditvah napravila najugodnejši vtis. Zastopniki teh krogov so izrazili Eksc. Grazioliu vso zahvalo za njegovo prizadevanje.

Concerti italiani a Lubiana

L'Ufficio Stampa dell'Alto Commissariato comunica: Per l'interessamento dell'Alto Commissario della Provincia di Lubiana che ha trovato la pronta collaborazione del presidente della Confederazione Fascista professoristi e artisti Cons. naz. Di Marzio, è stata assicurata a Lubiana una prima serie di concerti che si svolgeranno dalla fine di giugno ai primi di agosto. A questi avvenimenti artistici parteciperanno i più bei no-

mi dell'arte musicale italiana con programmi quanto mai interessanti e rari. Il primo concerto sarà sostenuto dal trio Casella-Poltronieri-Bonucci. Seguirà il trio Ruta-Tassinari-Sabatini, e quindi altri quattro complessi. I circoli musicali locali, nei quali la notizia è stata accolta con vivo entusiasmo, hanno espresso all'Eksc. Grazioli la riconoscenza dei cultori della musica.

Postopanje pri zamenjavi dinarjev v lire

V zvezi z razglasom o zamenjavi dinarjev v lire se objavlja:

1. Zamenjava se vrši v vseh osmih določenih dneh od 8. do 12. in od 14. do 18.
2. V prvih treh dneh imajo pri izmenjavi popolno prednost imetniki tisočdinarskih bankovcev in morajo zaradi tega prizadeti zamenjavati denar dvakrat in sicer lahko zamenjavajo v prvih treh dneh tisočdinarske bankovce, v naslednjih dnevih pa bankovce ostalih vrednosti.

Opozarja se nadalje, da vložiti prošnjo za izmenjavo samo poglavar družine za vse svoje družinske člane.

Vsem težkočam, ki so se pojavile v zvezi z zamenjavo denarja, se pa lahko večina izogne na ta način, da vložijo denar v najbližji denarni zavod. Denarnih zavodov je mnogo in vsi sprejemajo vloge v dinarjih ter bodo nato sami opravili zamenjavo denarja v lire. Kdor

potrebuje denar v kratkem, ga lahko naloži kot vlogo a vista, katero dvigne, kadar hoče. Ta način zamenjave bo olajšal ves postopek in omogočil tistim, ki imajo prav majhne vsote za zamenjavo, da bodo prišli brez čakanja, brez izgube dragocenega časa, hitro na vrsto.

Le operazioni di conversione dei Dinari in Lire

In ordine alla conversione dei Dinari in Lire, si avverte:

- 1) che le operazioni di cambio si svolgono in tutti gli otto giorni stabiliti dalla ore 8 alle ore 12 e dalle ore 14 alle ore 18.
- 2) che nei primi tre giorni sarà data precedenza assoluta al cambio dei biglietti da mille Dinari e che perciò gli interessati possono presentarsi al cambio due volte: una prima volta, e cioè nei primi tre giorni per i biglietti da mille dinari, una seconda volta, nei successivi giorni, per i biglietti degli altri tagli.

Si ricorda poi che la domanda di cambio va fatta soltanto dal capo di famiglia per tutti i suoi familiari.

Reke tisočakov se prelivajo...

Dinarji, razen tisočakov, bodo veljavni še do 26. t. m., tisočaki pa samo še jutri

Ljubljana, 20. junija. Zdaj šele se je dobro pokazalo, koliko denarja imajo ljudje. Sicer so tudi prejšnje čase mnogi neprestano trošili denar po trgovinah, kakor da so blagajne odnosno nogavice neizčrpne, vendar je ostalo še mnogo tisočakov neprebranih. Zdaj prihajajo na dan »jurje«, ki se jih je že začela lotevati plesnoba.

Vendar moramo pohvaliti varčne ljudi, kajti zapravljivci najteže prestopajo krizo in navadno hočejo živeti na račun javne pomoči. Varčni ljudje si pa odtrgavajo od ust tudi v boljših časih. Zato se ne smete čuditi, da jih je med ljudmi, ki se vrste te dni pred vrati poslovalnic, kjer zamenjavajo dinarje v lire, toliko na videz preprostitih, skromno oblečenih. Če bi jih srečali kje drugje, bi jim nikakor ne prisodili, da lahko privlečejo iz žepa cel šop tisočakov.

Z zamenjavo tisočakov so pa seveda precej velike skrbi. Prvi dan so bili ljudje še posebno nervozni, ker niso vedeli, kako pojde od rok ta posel, zlasti še, ker so morali najprej čakati na tiskovine ter so šele pozneje, ko so proučili, kako je treba pisati prošnje za zamenjavo, lahko začeli zamenjavati denar. Naval je bil izredno velik ves dan. Na srečo so bile poslovalnice odprte tudi popoldne. Popoldne so se ljudje prestrašili, ko so zvedeli, da bodo denar lahko zamenjavali samo popoldne. Včeraj se je izkazalo potrebno, da zamenjujejo predvsem tisočake. Drugih bankovcev ni bilo mnogo zamenjanih. Najbolj se mudi za tisočake in uradniki morajo dati prednost ljudem, ki prihajajo s samimi »jurji«.

Zdaj so se ljudje že orientirali, kako je s to zadevo; zato so davi zelo zgodaj vstali. Popoldne so pred poslovalnicami začeli deliti zaporedne številke ljudem, da bi si nihče ne pomagal s komolci ter da bi tisti, ki včeraj niso prišli na vrsto, imeli prednost davi. Toda prehiteli so jih tisti, ki so prišli že ob 5.

Zdaj je šele začetek zamenjave dinarjev, a nekateri prodajalci se že branijo starega denarja. Zato je treba povedati, da morajo dinarje sprejemati do 26. t. m., razen tisočakov seveda, ki bodo veljavni še jutri. Sicer se pa tisočakov vsakdo otepa že od srede. V resnici so nekateri hoteli v sredo kupovati vsako malenkost s tisočaki, celo vžgalice, vendar bi se prodajalci, gostilničarji in tudi v uradih ne smeli braniti tisočakov, dokler so veljavni. Nihče se pa seveda ne sme braniti manjših dinarskih bankovcev in drobiža, saj večina ljudi ne more še plačevati z lirami, a življenjske potrebščine mora kupovati vsak.

Nervoznost, ki se polašča tu in tam ljudi v vrstah pred poslovalnicami, tudi ni upravičljiva. Če bodo ljudje disciplinirani, bodo lahko prišli vsi na vrsto ob pravem času. Zamenjava gre danes mnogo hitreje od rok in smemo upati, da reke tisočakov vendar niso neusahljive ter da bodo jutri izčrpane. Toda kdor ima denar, se mora založiti tudi s potrpežljivostjo in naj se zaveda, da je varčevanje v nogavicah tudi tvegano. Zanimljivo je, da so se mnogi šele zdaj spomnili na hranilnice in zadnje dni oblegajo denarne zavode s tisočaki. Davi so čakali tudi pred vrati denarnih zavodov že ob 7.

Jutri dobimo živilske nakaznice

za moko, riž in testenine — Navodila za rabo nakaznic

Ljubljana, 20. junija.

Po razpisu Prehranjevalnega zavoda Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino bodo v soboto 21. junija uvedene živilske nakaznice za moko, kruh, riž in testenine. Od tega dne dalje smejo trgovci, peki in gostilničarji oddajati ta živila izključno samo za ustrezajoče odrezke nakaznic.

Danes so trgovci v mestnem preskrbovalnem uradu dobili nakaznice za svoje odjemalce, prebivalstvo naj jih pa pri svojih trgovcih zahteva jutri v petek da v soboto in nadaljnje dni ne bo brez kruha ali moke.

Kakor smo že objavili, bo imel vsak državljan ne glede na starost ali spol pravico na eno živilsko nakaznico, glasečo se na njegovo ime, z odrezki te nakaznice pa na 6 kg krušne moke ali 7,50 kg kruha ter na 1 kg riža in na 1 kg testenin na mesec.

Pridelovalci žita in njih družine, prav tako pa tudi oni, ki imajo še zalogo moke, bodo pa imeli pravico samo na 1 kg riža na mesec ter bodo zato dobili živilsko nakaznico brez odrezkov za moko ali kruh in testenine.

Živilsko nakaznico mora podpisati lastnik nakaznice ali njegov namestnik (varuh, skrbnik).

Nakaznica je neprenosna. Zato ne smejo nakaznice odstopiti ali prodati drugemu, da bi jo izkoristil zase.

Odrezek nakaznice odstriže trgovec, pek ali gostilničar takrat, ko da dotično živilo. Te odrezke morajo trgovci in peki nalepiti na papir in sicer po 100 odrezkov po 200 gr moke ali po 200 gr kruha na stran. Te pole morajo imeti žig trgovca ali peka ter jih mora trgovec datirati in podpisati.

Trgovcem in pekom bo mestni preskrbovalni urad obnovil zalogo moke edino na podlagi predloženih odrezkov po enkrat na teden in sicer po razporedu, ki bo še objavljen.

Lastnik nakaznice ne sme izročiti odrezka trgovcu ali peku ali gostilničarju, ne da bi dobil ustrezajočo količino živil. Duplikatov živilskih nakaznic ne bo mogoče dobiti.

Osebam, ki se hranijo v gostinskih obratih, odstriže gostilničar odrezek za kruh, riž in testenine ali za juho z rižem ali s testeninami za dotični koledarski dan. S kuponi, ki je njihov veljavnost zapadla, ni v gostinskih obratih mogoče nabavljati naštetih živil. Odrezki za kruh so deljivi na

dva dela, da se jih lahko poslužujejo tisti, ki dobivajo hrano po gostinskih obratih. Lastniki gostinskih obratov ne smejo postreči niti s kruhom niti z rižem, niti s testeninami, ne da bi dobili ustrezajoči odrezek. Z dobjenimi odrezki si nabavi lastnik gostinskega obrata racionirana živila pri svojem trgovcu ali peku.

Vsaka nakaznica ima na desni strani 3 naročilne listke (na karti označeno kot »listek za zapis«) in sicer za riž, testenine, moko ali kruh za mesec julij. Ti naročilni listki so samo za merilo potrebe za prihodnji mesec.

Vsi lastniki živilskih nakaznic bodo morali takoj po prejemu živilske nakaznice izročiti svojim trgovcem pravkar omenjene naročilne listke za riž, testenine ali moko. Tudi oni, ki so se deloma odločili za moko in deloma za kruh, naj odrezke za moko ali kruh izroče svojemu trgovcu. Oni pa, ki so se odločili samo za kruh, naj pa odrezke za kruh izroče peku.

Trgovci in peki morajo predložiti te naročilne listke (listke za zapis) mestnemu preskrbovalnemu uradu najkasneje do srede 25. t. m. Naročilni listki naj bodo zbrani za vsako vrsto blaga posebej nanizani na nitkah od skupne količine 100 kg. Tvrda naj v vsakemu takemu sveženju naročilnih listkov pritrji kosček lepenske s svojim žigom. Številom naročilnih listkov, z vrsto blaga, datumom in podpisom trgovca ali peka.

Trgovci ali pek mora ob prevzemu naročilnega listka potrditi prejem tega listka na nakaznici zgoraj na desni strani, kjer je tiskano »Žig ali podpis peka« ozioroma »Žig ali podpis trgovca«.

Kruh bodo prodajali peki po dosedanjim cenam in težji, t. j. 1 kg kruha za 5 din. Trgovci pa bodo prodajali kilogram moke po 5,50 din.

Sleherne državljan mora strogo in vestno upoštevati ta navodila ter bo zloraba strogo kaznovana. — To nam je sporočil mestni preskrbovalni urad v Ljubljani.

Iz Hrvatske

— Sporazum o blagovnem in plačilnem prometu med Hrvatsko in Madžarsko. Kakor smo že poročali, sta se te dve delegaciji kraljevine Madžarske na čelu s poslanikom dr. Alfredom von Nicklom in kraljevine Hrvatske na čelu z vodjo trgovinsko-političnega oddelka hrvatskega mi-

nistrstva za zunanje zadeve dr. Mirkom Lamerjem dogovarjali o plačilnem in robnem prometu med Hrvatsko in Madžarsko. Po posvetovanjih je bil sklenjen poseben sporazum, ki velja do 1. oktobra, t. j. do začetka novega gospodarskega leta. Robni promet bo v tem razdobju dosegel vrednost 100 milijonov dinarjev, plačilni promet pa se bo vršil potom klirinaga. Hkrati je bil določen tudi poseben meddržavni madžarsko-hrvatski odbor, ki bo do 1. oktobra reševal vsa morebitna sporna vprašanja.

— Veliko povpraševanje po dalmatinskem vinu. Kakor poročajo zagrebški listi, je prispelo v Dalmacijo nenavadno veliko število naročil za dalmatinsko vino iz Nemčije, Švice in češko-moravskega protektorata. Zaradi velikega povpraševanja so seveda tudi cene dalmatinskega vina zelo narasle, tako da znašajo zdaj za bela vina 80 do 85, za črna pa 70 do 75 par za alkoholno stopnjo. Manjše količine črnega vina s polotoka Pelješca so dosegle celo ceno 8 do 11 din za liter.

— Elektrifikacija hrvatskih otokov. Po poročilih hrvatskih listov bodo otok Brač v najkrajšem času elektrificirali. S pomorskim kablom bo spojen s celino, tako da bo dobival električno energijo s slapov Krke. Pozneje bodo prišli na vrsto tudi drugi otoki, ki pripadajo zdaj neodvisni hrvatski državi. Za otok Brač je znano, da je imel doslej pet kalorifičnih central, in sicer dve v Selcih ter po eno v Supetru, Milini in Bolu. Te kalorifične centrale, ki so skupno zmogle komaj 150 konjskih sil, seveda niso zadostale za vse potrebe otoka, ki ima tudi svojo industrijo. Po novem načrtu hrvatske vlade, ki ga bodo izvedli najpogostje, bo poslej otok Brač preskrbljen z zadostno količino električne energije.

— Uredba o zaslugah in krivicah. Hrvatska vlada je izdala posebno uredbo, po kateri bodo vsem, ki imajo zaslugе za neodvisno hrvatsko državo, iste na poseben način priznane, prav tako pa bodo po njih popravljene Hrvatom tudi vse tiste krivice, ki so jim bile storjene v Jugoslaviji zaradi njihovega protisrbskega prepričanja.

— Delavca stane življenje nad 3000 din mesečno. Zagrebška socialno-statistična revija »Index« je v svoji najnovejši številki objavila podatke, ki povedo, da potrebuje hrvatski delavec, ki je oženjen in ima dva otroka, za preživljanje svoje družine po sedanjem stanju cen na mesec najmanj 3.031 din dohodkov.

— Zdrobljeno steklo v kruhu. V Zagrebu so zaprli nekega peka, ki so v njegovem kruhu poleg druge nesnage našli tudi zdrobljeno steklo. Peka, ki bi bil skoraj povzročil smrt neke gletne dedice, so seveda zaprli in takoj izvršili strogo kontrolo tudi pri vseh ostalih pekarnah. Rezultati preiskave so pokazali, da se večina zagrebških pekarn z vzorno snago ni mogla pohvaliti. Podvzeti so bili vsi potrebni ukrepi, da bo v bodoče snaga v pekarnah res na višku.

Boleznica

KOLEDAR

Danes: Petek, 20. junija: Srce Jezusovo, Silverij

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matija: Prvi poljub

Kino Sloga: Carmen med rdečimi

Kino Union: Vojna na zapadu

Razstava slovenske moderne umetnosti v Jakičevem paviljonu; odprta od 8. do 19.

H. Smrekarja razstava v Galeriji Obersnel na Gosposvetski cesti

Druga sklepna produkcija Glasbene akademije ob 18.30 v veliki dvorani Filharmonije.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9.

Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Naše gledališče

DRAMA:

Začetek ob 19.30 uri

Petek, 20. junija: ob 15. uri: »Revizor«. Izven. Cene od 14 din navzdol. Ob 19.30: Via mala. Izven. Cene od 20 din navzdol. Igra skupina mariborskih slovenskih igralcev.

Sobota, 21. junija: Lepa Vida. Izven. Cene od 14 din navzdol.

Nedelja, 22. junija: ob 15. uri: Ana Christie. Izven. Cene od 20 din navzdol. Igra skupina slovenskih mariborskih igralcev. Ob 19.30: Cigani. Izven. Cene od 14 din navzdol.

Ponedeljek, 23. junija: Via mala. Izven. Cene od 20 din navzdol. Igrala bo skupina mariborskih slovenskih igralcev.

OPERA:

Začetek ob 19. uri

Petek, 20. junija: zaprt.

stovanje altistke Elze Karlovčeve.

Sobota, 21. junija: Figarova svatba. Izven. Cene od 30 din navzdol.

Nedelja, 22. junija: Carmen. Izven. Gostovanje altistke Elze Karlovčeve.

Ponedeljek, 23. junija: Recitacijski večer italijanske in slovenske poezije. Izven.

★

Elza Karlovčeva, altistka bo pela v nedeljo naslovno partijo v Bizetovi operi »Carmen«, ki jo je na našem odru že večkrat z uspehom podala. Svojestvenost in individualno podajanje te vloge sta ji pripomogli do velikega uspeha. Micalco bo pela tokrat Ribičeva, don Josefa Franci, torejadorja Janko. Ostala zasedba je običajna. Predstavo bo dirigiral dirigent dr. Švara. Režiser C. Debevec. Koreograf ing. P. Golovin in B. Pilato.

★

MRAKOV GLEDALIŠČE

Francoskanska dvorana

Sobota, 21. junija: ob 20. uri: »Sinovi Staroga Rimljana«. Četrtri. Cene od 2 din do 20 din. Prodaja dnevno od 10. do 13. in od 15. do 17. pri blagajni pred dvorano.

Radio za kolesarje

Neki norveški inženjer je izumil majhen sprejemni aparat na štiri 1½ voltne cevi, ki ga lahko namesti kolesar z baterijo v torbici zadaj na kolesu. Na krmilu ima pa kolesar majhen ojačevalec, zvezan s sprejemnim aparatom. Zaenkrat je skala z gumbi vred še na aparatu v torbici. Pozneje bo pa prenešana na ojačevalec na krmilu. Tako bo v bodoče tudi kolesarjem omogočeno med vožnjo poslušati radijske prenose.

Izplačevanje mezd in plač

Visoki Komisariat objavlja: Mezde in plače se bodo odsej izplačevale v italijanskih lirah. Vsote v dinarjih se bodo izplačevale v lirah na osnovi novega tečaja za zamenjavo dinarjev v lire.

Vojna v Siriji

Bejrut, 20. jun. s. Vrhovno poveljstvo francoskih sil na vzhodu je objavilo naslednji komunikat:

O mraku dne 17 in popoldne dne 18. so ladje vzhodne pomorske divizije uspešno obstreljevale angleške čete na področju okrog Sidona. Na istem odseku so bile tudi francoske izvidniške čete intenzivno na delu.

V pokrajini Džezini se operacije nadaljujejo, v pokrajini Merdzajum pa francoske čete utrjujejo svoje postojanke in jih trdno drže v nasprotju z vestmi, ki jih širi angleška propaganda.

V južni Siriji so francoski oddelki zadnje dni ujeli 17 oficirjev, med njimi nekega poveljnika in 500 mož. Polastili so se tudi večje količine vsakovrstnih vojnih potrebščin. V pokrajini okrog Kuneitire in Kezraje se nadaljujejo izvidniške operacije francoskih čet. Okrog Kišvaja se čiščenje terena prav tako uspešno nadaljuje.

Francosko letalstvo je neprestano na izvidniških in napadalnih poletih ter bombardira sovražno zaledje in posebno zbirajoče se čete in motorizirane čete. V noči od 17. na 18. je nasprotnik trikrat bombardiral Bejrut. Škoda je neznatna. Ubilih pa je bilo šest libanonskih civilistov, 20 pa ranjenih.

Vichy, 20. junija. d. Kakor poročajo iz Bejruta, so angleške čete južno od Damaska naletele včeraj na močan odpor francoske vojske. Na uradnih francoskih mestih so izjavljali, da se na celotnem bojišču v Siriji položaj nespremenjen. Francozi nudijo resen odpor sovražnim napadom. Francoski bombniki so v teku včerajšnjega dne napadli koncentracije sovražnih oklopovih vozil pri Gezini in Merdzajumu. V letalskih bojih je bilo eno sovražno letalo sigurno sestreljeno, drugo pa najbrže. Dve francoski letali se nista vrnila na svoja oporišča. Angleška vojska mornarica je v noči na petek zopet razvijala veliko aktivnost ob sirjski obali.

Bukarešta, 20. jun. s. V Bukarešto je prispela skupina Italijanov, ki so se odselili iz Sirije. Skupno jih je 58. Fašisti v Bukarešti in zastopniki tukajšnjega italijanskega konzulata so jim priredili lep sprejem. Jutri bodo potovali dalje v Italijo.

Wilsonov ultimatum?

Vichy, 20. jun. d. V zvezi s poročili angleškega radia, češ da je angleški general Wilson izročil vrhovnemu poveljniku francoske vojske v Siriji generalu Dentzu neki ultimatum, izjavljajo v francoskem vojnem ministrstvu, da jim o tem ni nič znana.

Ruski polet v arktične kraje

Moskva, 20. jun. s. Znani polarni letalec »Serom« krenil na nov polet v polarne kraje. Namen njegove ekspedicije je, raziskati nekaj arktičnih predelov ter morje severno od vzhodne Sibirije.

Moderna oborožitev mehiške vojske

Mexico, 20. jun. s. Mehikiški obrambni minister je izdal potrebne ukrepe za moderno oborožitev vse mehiške vojske. V treh mesecih namenjajo motorizirati vse mehiško topništvo.

Pagamento dei salari e degli stipendi

L'Alto Commissariato comunica: Il pagamento dei salari e degli stipendi deve avvenire d'ora in poi in lire italiane, ragguagliando l'ammontare in dinari a mezzo del nuovo cambio di conversione.

Kralj Boris v Bratislavi

Bratislava, 20. jun. s. Bolgarski kralj Boris je strogo privatno včeraj popoldne prispel v Bratislavo. Takoj po svojem prihodu se je sestel s predsednikom republike Visom, s katerim je imel dolg in priskrben razgovor. Sestanika se je udeležil tudi ministrski predsednik dr. Tuka. S kraljem Borisom je bil tudi bolgarski poslanik v Bratislavi.

Bivši kralj Peter odpotuje v Anglijo

Bejrut, 20. junija. s. Glede na najnovejši razvoj dogodkov na Bližnjem vzhodu je bivši jugoslovanski kralj Peter, ki je bil v nekem kraju ob vzhodnem Sredozemskem morju, odpotoval v Kairo, kamor je že prispel. Od tam namerava potovati dalje okrog rta Dobre nade v Anglijo ali v Zedinjene države.

Nemčija bo plačala odškodnino za bombardiranje Dublina

Dublin, 20. jun. d. Irski listi objavljajo tekst note nemške vlade v odgovor na noto irske vlade zaradi bombardiranja Dublina v noči 31. maja. Nemška vlada ugotavlja v svojem odgovoru, da se je po temeljiti preiskavi prepričala, da niso nemška letala sodelovala pri bombardiranju v Dublinu. V zvezi s poročilom irske vlade, da so bile bombe nemškega porekla in z ozirom na dejstvo, da je prav one noči nad irskim morjem pihal močan veter, nastaja vprašanje, če ni morda veter zanesel nekatera nemška letala, ki so bila udeležena pri napadih nad Anglijo, nad irsko ozemlje, tako da bi bile nemške bombe padle na irska tla, ne da bi bili nemški letalci to opazili. Zato nemška vlada ne okleva, da ne bi izrazila irski vladi svojega obžalovanja ter obenem sporoča, da je z ozirom na prijateljske odnose, ki vladajo med obema državama, pripravljena povrniti škodo, ki je bila povzročena zaradi smrti nekaj oseb in drugih letalci so bili ujeti.

V Franciji ni angleških padalcev

Berlin, 20. junija. s. Ameriški tisk je objavil vesti iz Londona, da je nekaj angleških padalcev pristalo v zasedeni Franciji. Pristojni nemški organi pa so ugotovili, da gre dejansko za posadke nekaj angleških lovskih letal, ki so jih na tem področju sestrelila nemška lovstva letala. Angleški piloti in drugi letalci so bili ujeti.

Pogajanja med Argentino in Zedinjenimi državami

Buenos Aires, 20. jun. s. Poslanik Zedinjenih držav v Buenos Airesu Armour je z letalom odpotoval v Washington. Kakor poročajo, bo pristojnim činiteljem poročal o političnih problemih, ki se o njih vladi Zedinjenih držav in Argentine pravkar pogajata.

Preračunavanje lir v dinarje

Lir cent.	Din p	Lir	Din p	Lir	Din p	Lir	Din p
0.05	0.13	19	50.—	56	147.36	93	244.73
0.10	0.26	20	52.63	57	150.—	94	247.36
0.15	0.39	21	55.26	58	152.63	95	250.—
0.20	0.52	22	57.89	59	155.26	96	252.63
0.25	0.65	23	60.52	60	157.89	97	255.26
0.30	0.78	24	63.15	61	160.52	98	257.89
0.35	0.92	25	65.79	62	163.16	99	260.52
0.40	1.05	26	68.42	63	165.79	100	263.15
0.45	1.18	27	71.05	64	168.42	200	526.31
0.50	1.31	28	73.68	65	171.05	300	789.47
0.55	1.44	29	76.31	66	173.68	400	1052.63
0.60	1.57	30	78.94	67	176.31	500	1315.78
0.65	1.71	31	81.57	68	178.94	600	1578.94
0.70	1.84	32	84.21	69	181.58	700	1842.10
0.75	1.97	33	86.84	70	184.21	800	2105.26
0.80	2.10	34	89.47	71	186.84	900	2368.42
0.85	2.23	35	92.10	72	189.47	1000	2631.57
0.90	2.36	36	94.73	73	192.10	2000	5263.15
0.95	2.50	37	97.36	74	194.73	3000	7894.73
1	2.63	38	100.—	75	197.36	4000	10,526.31
2	5.26	39	102.63	76	200.—	5000	13,157.89
3	7.89	40	105.26	77	202.63	6000	15,789.47
4	10.52	41	107.89	78	205.26	7000	18,421.05
5	13.15	42	110.52	79	207.89	8000	21,052.63
6	15.79	43	113.15	80	210.52	9000	23,684.21
7	18.42	44	115.79	81	213.16	10,000	26,315.78
8	21.05	45	118.42	82	215.79	20,000	52,631.57
9	23.68	46	121.05	83	218.42	30,000	78,947.36
10	26.31	47	123.68	84	221.05	40,000	105,263.15
11	28.94	48	126.31	85	223.68	50,000	131,578.94
12	31.58	49	128.94	86	226.31	60,000	157,894.73
13	34.21	50	131.57	87	228.94	70,000	184,210.52
14	36.84	51	134.21	88	231.58	80,000	210,526.31
15	39.47	52	136.84	89	234.21	90,000	236,842.10
16	42.10	53	139.47	90	236.84	100,000	263,157.89
17	44.73	54	142.10	91	239.47		
18	47.36	55	144.73	92	242.10		

Jubilejni občni zbor gostilniških podjetij

Vdanostna brzojavka Visokemu Komisarju — Delo in položaj naših gostilničarjev

Ljubljana, 20. junija. Včeraj popoldne so v kolodvorski restavraciji zborovali člani Zdrženja gostilniških podjetij v Ljubljani. Imeli so svoj jubilejni 50. redni letni občni zbor pod predsedstvom g. Maksa Dolničarja.

Ob številni udeležbi je predsednik po zdravil zastopnika Kvesture komisarija Freddija, načelnika obrtnega oddelka mestnega poglavarstva in zastopnika župana dr. Letnarja, načelnika prehranjevalnega urada dr. Freliha, predsednika zveze in načelnika gostinskega oddelka zbornice Cirila Majcenca, tajnika dr. Koceta, zastopnika Tujskoprometne zveze g. Komana in poročevalce. Po počastitvi umrlih članov je bila z odobravanjem vseh sprejeta vdanostna brzojavka Ekse. Visokemu Komisarju Emiliju Graziovi, sledile vsebine: Gostilniški podjetniki mesta Ljubljane, zbrani na 50. redni skupščini, prosijo Vašo Ekscelenco, da sprejme izraze najgloblje hvalečnosti vsega članstva in naše vdane pozdrave z željo, da blagovolite tolačiti Nj. Vel. Kralju in Cesarju ter Duceju naša globoka čustva vdanosti in zvestobe.

Iz govora predsednika Dolničarja

Vojno stanje, ki ga preživlja Evropa že skoraj dve leti, je tudi našemu gostilničarskemu stanu pritisnilo pečat vojne gospodarstva. Bistvo tega gospodarstva je, da morajo vsi stanovi brez razlike, zlasti pa pridobitni, prispevati svoj največji delež za skupne interese. Sprito tega je lani nastala cela vrsta uredb, odredb, zakonov in predpisov, ki so globoko posegli v delovanje gostilničarskega stanu in mu onemogočili stari način poslovanja in postrežbe gostov. Med prvimi je stopila v veljavo uredba o najnižjih mezdah pomožne osebe v gostinskih obratih, ki je bila pozneje, po pogajanjih med delodajalci in delojemalci, deloma izpremenjena, dokler ni bila proti koncu lanskega leta izdana popolnoma nova tozadevna uredba. Ta uredba je v precejšnji meri izboljšala gnetni položaj uslužbencev, prav tako občutno pa je povečala rezijske postavke gostilničarskih obratov. Sledila je uredba o varčevanju z živili in sta bila junija lani uvedena 2 brezmesna dneva, kmalu nato trije, dočim imamo zdaj 4. Ta uredba je postavila naše gostilničarje pred nov problem, kako ob brezmesnih dnevih postreči gostom. Uprava ljubljanskega Zdrženja gostilniških podjetij se je seveda potrudila, da bi za svoje člane dosegla čim večje ugodnosti in jim tako omogočila, da kolikor mogoče nemoteno obratujejo. Med drugim je bila dovoljena uporaba notranjih delov živine, kuha suhega mesa in preložitve brezmesnih dni, ki so padli na praznike.

Med izredno važne predpise lanskega leta moramo šteti tudi uredbu o najnižjih cenah blaga. Ustanovljena je bila posebna kontrola cen z nalogo, da nadzira cene blaga na drobno in na debelo. Sprito naš stalni razmer in občutne podražitve vseh živil je bila uprava Zdrženja pristojna prosi za nov cenik za gostilničarske in kavarniške obrate, ki je bil za prve dovoljen že 1. novembra lani, za kavarnar pa še 1. februarja letos. Zaradi neprestane naraščanja cen je seveda tudi ta cenik kmalu postal v cenah preskromen, toda gostilničarski stan je moral upoštevati socialno šibkejši sloje — zlasti uradništvo in delavske družine, ki bi ne prenesle pomenovnega zvižanja cen — in vztrajati pri starih cenah.

Uprava Zdrženja gostilniških podjetij si je prizadevala na vse načine, da bi tozadevne predpise še bolj omilila. V tem svojemu stremiljenju je po uvidevanosti Kr. Visokega Komisarija za Ljubljansko pokrajino tudi uspela, saj je bilo točne alkoholnih pijač, izvezmiš znanje, ponovno dovoljeno.

Na prošnjo Zdrženja je Mestno poglavarstvo v Ljubljani dovolilo članom Zdrženja enomesečni odpis davščin v gostilniških obratih. S tem so se razmere delno izboljšale. Med drugimi težavami, ki so se v zadnjem poslovnem letu Zdrženja gostilniških podjetij v Ljubljani morali z njimi boriti njegovi člani, naj omenimo še vstopke osebja na orožne vaje in povzajanje prispevkov za bolnišnično zavarovanje uslužbencev. Uprava Zdrženja je posredovala tudi v tem primeru, nakar je bila kmalu izvršena razvrstitev po možnosti osebja v razrede, ki je bila za naše gostilničarske obrate precej ugodna.

Ob začetku letošnjega leta so bile ponovno povišane državne trošarine na vino, žganje in pivo, 1. aprila pa tudi bivše banovske in mestne. Slovenski gostilničarski stan je seveda tudi to povižanje močno prizadelo. Ko se je uprava Zdrženja prizadevala, da bi to povižanje, zlasti s strani mesta, omilila, v svojem prizadevanju ni uspela. Tik pred izbruhom vojne je namreč finančni minister podpisal ljubljanski mestni proračun, ki je izrecno prepovedoval prevelike povižke trošarin na goste, čeprav že beseda trošarina sama pove, da jo ima plačevati tisti, ki — troši.

Kljub vsem težavnim razmeram, ki je vanje zabredel naš gostilničarski stan, je vendarle uprava Zdrženja pri svojih premožnejših članih zbrala lepo vsoto nad 14.000 din za akcijo za zimsko pomoč in tako ponovno dokazala svoje veliko razumevanje za socialno šibke sloje, hkrati pa s tem zneskom ni obremenila blagajne Zdrženja, ki je zaradi nastalih razmer obvezno izplačevali čedalje več podpor.

V skladu s sklepi prejšnjih občnih zborov je uprava Zdrženja gostilniških podjetij v Ljubljani tudi lani strogo vztrajala na stališču, da na področju mesta Ljubljane ne smejo biti podeljene nove gostilničarske koncesije zlasti pa ne za obrate, ki ne ustrezajo vsem higienskimi in drugim predpisom. Če hočemo, da bodo naši gostilničarski obrati res na primerni višini, — gostilne, restavracije in kavarne — zmerom ogledalo kulturne stopnje dočnega kraja — moramo strogo paziti na njihovo kakovostno stopnjo. To stališče je v celoti odobrilo in na njem vztrajalo tudi ljubljansko mestno poglavarstvo in so naši gostilničarji načelniku mestnega obrtnega oddelka g. dr. Letnarju hvaležni, da jih je v njihovem stremiljenju in stališču v koncesijskih zadevah zmerom podpiral, tako da ni prišlo nikoli do nesoglasij med Zdrženjem gostilniških podjetij in mestnim obrtnim oblastvom. Lani se je celo zgodilo, da je nekdo, ki se je potegoval

za gostilničarsko koncesijo, tožil Zdrženje, ker je njegovi prošnji nasprotoval, vendar pa je prizivno sodišče odločilo, da je Zdrženje postopalo povsem pravilno, ker ga je v konkretnem primeru vodila edinole skrb za kakovostni povzdig ravni svojega članstva.

Za naše gostilničarje je zdaj najvažnejše vprašanje preskrbe z mesom, moko, sladkorjem, mastjo, oljem in testeninami.

Uprava Zdrženja je sklenila, da prevzame njena pisarna lastno aprovizacijo in tako sama skrbi za pravično razdelitev moke. Koliko dela povzroča to, si lahko mislimo.

Tudi v bodoče bo Zdrženje gostilniških podjetij v Ljubljani storilo vse, da bo čim bolj ščitilo interese svojega članstva in mu omogočilo čim bolj nemoteno poslovanje.

Načelnik dr. Frelih je nato obrazložil poslovanje mestnega prehranjevalnega urada in povedal, kako se bodo dodeljevale potrebne količine živil gostilniškim podjetjem. Urad si prizadeva, da bi ugodil vsem zahtevam gostilničarjev. Predsednik gostinskega oddelka Zbornice g. Majcen je naštel vse akcije, ki so bile izvedene v zadnjem času v prid gostilniških podjetij. Pri vseh oblasteh so zastopniki gostilničarjev našli mnogo razumevanja. Opozoril je na to, da je treba nove odredbe dobro prečitati in jih tudi izpolnjevati.

Iz tajniškega poročila tajnika dr. Pavliča sledi, da je tajništvo opravilo v zadnjem času ogromno delo in je uspešno branilo interese svojih članov. Izredno delo je nastalo s tem, da so se življenjske potrebe racionalizirale. Od meseca februarja do danes je uspelo upravi dobiti od Prevoda in mestnega prehranjevalnega urada skupno 47.000 kg moke. V Ljubljani je zdaj 8 hotelov, 16 kavarn, 7 restavracij, 243 gostiln, 18 krčm, 43 buffetov, 9 ljudskih kuhinj, 1 zdraviljak, skupno 345 obratov. Članov pa ima združenje 331, in sicer 164 moških, 153 ženskih in 14 pravnih oseb. V primeri s prejšnjim letom je padlo število članstva in število obratov.

Tajnik je še poročal o stanju blagajne, nakar je v imenu nadzornega odbora ravatelj Skerlep izjavil, da je bilo poslovanje v najlepšem redu. Predlagal je razrešnico s pohvalo. Prav posebna zahvala

pa gre predsedniku M. Dolničarju, ki je s svojim neumornim delom in čudovitimi sposobnostmi premagal neverjetne težave. Vedno in povsod je nesebično zastavil vse svoje moči v korist članov.

Uprava je predlagala, naj zborovalci sprejmejo predlog glede članov, ki označujejo obrate nepravilno. Določena globa bo v korist siromašnih članov združenja. V drugem predlogu je bilo sprejeto, da sme blagajna združenja v potrebi posoditi denar bolniški blagajni združenja za določeno dobo in brezobrestno. Soglasno je bil odobren tudi proračun za tekoče leto.

Pionirji socialnega zavarovanja

Sledil je občni zbor Bolniške blagajne združenja, ki je bila ustanovljena pred 35. leti in so bili njeni ustanovitelji med pionirji socialnega zavarovanja. Predsednik g. Dolničar je v svojem govoru poudaril, da je blagajna izdala za zdravila in zdravilne 371.000 din. Blagajna je bila lani popolnoma izčrpana. Upravnemu in nadzornemu odboru se je nato posrečilo zmanjšati izdatke in je bilo tekoče računsko leto zaključeno s prebitkom 80.000 din. Najtežja postavka je plačilo zdravil lekarnam. Potrebno je zaradi tega uvedli kontrolo in spremeniti dosedanja način izdajanja zdravil članom.

Tajnik je poročal o blagajniškem stanju nadzornik g. Prijatelj je predlagal razrešnico, ki je bila sprejeta. Sprejeti so bili soglasno predlogi, da se spremenijo izplačevanja zdravil, kadar gre za izjemna specialna zdravila, za katera imamo dobra domača zdravila, da se pri dajatah za blagajno kategorizira članstvo, pri čemer se upošteva socialno šibkejši, ter da se prispevke poviša na 25 let mesečno. Pravila so bila nekoliko spremenjena. Karnečna doba za zdravljenje v bolnici je bila določena na pol leta. Posmrtnina in pogrebšina so v izrednih primerih epide- mije, itd. enakomerno razdelili. Glede prostovoljnega članstva pa so se pravila v toliko spremenila, da gostilničarji pred potekom 20 letnega obratovanja nimajo pravice do prostovoljnega članstva.

Ob koncu se je g. Maček v imenu vseh zborovalcev prisrčno zahvalil predsedniku Maksu Dolničarju za požrtvovalno delo v prid vseh članov združenja.

Obisk v Mrakovem gledališču

Ivan Mrak je zbral okrog sebe zelo mlade, a talentirane igralce, ki mnogo obetajo

Ljubljana, 20. junija. Po treh, s strani občinstva tako navdušeno sprejetih predstavah meščanske tragedije »Sinovi Starega Rimljanja«, mi radovednost ni dala miru, da ne bi malo pogledal za »kulise« Mrakovega gledališča. V moški garderobi franciškanske dvorane, se vsakodnevno vršijo vaje za nastop. Tam sem presenetil Mraka prav med izkušnjami za »Groharja«, med številnimi igralci svoje družine. Med drugimi so bile prisotne tudi vse osebe tragedije »Sinovi Starega Rimljanja«, katere četrta predstava se bo vršila v soboto 21. t. m. ob 20. Največjo pozornost zbudi dejstvo, da so vsi Mrakovi igralci brez izjeme mladi, zares mladi. Najstarejši med njimi šteje komaj 22 pomladi... So pa vsi talentirani in sme njihov učitelj upravičeno pričakovati mnogo od njih.

Medtem ko je Mrak pripravljaval pred kratkim došlega novinca za nastop, sem se po vrsti porazgovoril z ostalimi. Najprej z Mrakovim »veteranom« Dolinarjem Marjanom, ki sodeluje pri njegovem gledališču že četrto leto in je igral v »Čajkovskem«, »Groharju« in »Starem Rimljanu«. Rojen je bil v Škofji Loki 1919. v Ljubljani živi 6 let. Dolinar mi je med drugim dejal:

— Z Mrakom sem se seznanil, ko se je snovala »Slovenska scena Mladih«. Po nekaj uprizoritvah »Čajkovskega« pa se je »scena« razbila, ker so Mraka slovesno izključili. Ker sem bil od vsega početka, kar sem ga poznal, na njegovi strani, so seveda tudi mene izključili. Mislil si, da bo Mrak zdaj »priden« in da bo močkal. Čez nekaj mesecev pa je bilo ustanovljeno Mrakovo gledališče, ki se je predstavilo javnosti s tragedijo »Grohar«. Slednja je doživela okrog dvajset predstav v Ljubljani in podeželju. Kljub nepredvidnim zaprekam in nerazumevanju smo led prebili. Sledila je tragedija »Stari Rimljan« in zdaj »Sinovi Starega Rimljanja«. Mrakovo gledališče je postalo gotovo dejstvo in dobiva vedno konkretno obliko. Krog njegovih igralcev je vedno večji. Prihajajo prav od vseh strani. Pripravljen sem, da ima veliko bodočnost. Mrak je čudovit človek. Kdor ga pozna, ohrani neizbrisni spomin nanj. Med njegovimi osebnimi znanci poznam le dvoje vrst ljudi: dobre prijatelje in prav tako vrste sovražnike. Deljeno je po njihovi delih. Nekateri ga poznajo le po njegovih delih. Nekateri ga občudujejo, drugi dosledno odklanjajo. Jaz sem srečen, da sem med njegovimi prijatelji. Takega pedagoga bi želel vsakemu, ki želi na »deske«, ki predstavljajo svet.

Drugi Mrakov igralec iste starosti, toda novinec, je Fred Tržičan, iz Dupljega na Gorenjskem. Igral je v Tržiču pri Sokolskem odru 4 leta. Zdaj se vadi v vlogi Roberta, Groharjevega prijatelja. Na vprašanje, kaj ga je pritegnilo k »Mrakovemu gledališču«, mi je odgovoril:

— V Mrakovo gledališče me je napotilo veselje do dramatike in želja, da bi sodeloval pri domačem dramatik, čigar borba v življenju je vredna najgledljivega spoštovanja in občudovanja. Delim mišljenje mnogih, da ima Mrak veliko bodočnost v svojem delu. Želim, da bi s svojim skromnim sodelovanjem v vsakem oziru podpiral njega in njegove sodelavce in upam, da bom s prvim nastopom to tudi dosegel.

Komaj 17 let pa je dopolnil Marjan Gorjup. Rojen je bil 1924. leta v Trstu, njegove oče je igralec tržaškega Narodnega gledališča. Že v otroških letih je kazal zanimanje do odra. Prvič je nastopil v vlogi Rudijevega brata Ferdija, v »Sinovih Starega Rimljanja«. Njegova izjava se glasi:

— Izbiram si poklic in najbrže se bom odločil za oder. V Mrakovo gledališče me je vpeljal Dolnar. O Mraku sem slišal večkrat prav tako o njegovi borbi, vztrajnosti in železnih volji. To je bilo zame odločilnega pomena in odločil sem se, da bom

pri tem gledališču sodeloval z vsemi silami in da bom po svojih skromnih sposobnostih prispeval slovenski dram v okviru Mrakovega stališča.

Iste starosti je Dragomir Makuc, doma iz Rosalnice pri Metliki. Do odra je imel veselje od vsega početka. Prvič je resno nastopil v vlogi Rudijevega brata — duhovnika Francija. On ve povedati:

— V Mrakovo gledališče me je zaneslo srečno naključje. Želel sem si že večkrat sem, a mi ni bilo nikoli dano. Pred kratkim pa mi je povedal Gorjup, da je prost vloga duhovnika Francelina. Nastopil sem in Mrak je bil zadovoljen. Želim do skrajnosti sodelovati z njim. Uverjen sem, da bom dosegel pri Mraku zase najvišjo stopnjo razvoja na odru.

Govoril sem tudi z Olgo Filipovno, najnovejšo Mrakovo igralko. Rojena je bila v Gružu-Dubrovniku leta 1922. Že v otroških dobi je stalno nastopala na raznih šolskih odrih. Zdaj prvič resno nastopa v Mrakovih tragedijah »Slavnostni finale«. Sarmanova igralka je kratko povedala:

— V Mrakovo gledališče me je privedlo veliko zanimanje in veselje za resnično igranje in kritika prof. Franceta Vodnika. Upam, da me razume.

Veselo do gledališča iz otroških dni ima tudi M. Mrakarjeva iz Ljubljane. Igra Zofko v tragediji »Sinovi Starega Rimljanja«. Prej je že sodelovala pri raznih dijaških odskih skupinah. O Mraku in igri pravi talentirana igralka:

— K temu gledališču sem prišla po naključju. O Mraku sem že mnogo slišala; mnogo dobrega in mnogo slabega. Zdaj, ko ga poznam, sem srečna, da sem ga spoznala. O načrtih govoriti je težko. Vem le, da bom ostala pri Mrakovem gledališču, dokler mi bo le mogoče.

N. Virovškova iz Celja, 20 let stara osmošolka, ki je študirala petje 3 leta, ima veliko veselje za operno petje in dramatiko. Zdaj je prvič nastopila. Brez dvoma je doslej najboljša igralka izven Narodnega gledališča. Med drugim je povedala:

— K Mrakovemu gledališču me je pritegnilo dejstvo, da imam možnost igrati naravno, kar je v dramu nemogoče, in ker se v naši dramo odraža začetniki, ter se jim ne nudi prilika, da bi pokazali kar zmorejo. Če ostanem v Ljubljani ostanem pri Mraku, vsekakor pa se namerna izobraziti v dramatik, ker zastopam stališče, da mora tudi operna pevka dobro igrati, kar pa pri nas in številnih drugih odrih ni v navadi.

VZVRNA VLJUDNOST

Vzorno vljudnost je pokazal nekoč kitar Reinhold Begas. Z neko damo se je bil domenil, da se sestaneta. Toda kakor je pri ženskah že navada, je prišla dama na sestanek mnogo prepozno. Ko je slednjič vendarle prišla, je dejala:

— Zdi se mi, da vas moram prositi odpuščanja, ker sem prišla zelo pozno.

Begas je pa odgovoril:

— Ljuba moja, tudi če bi bili prišli točno, bi bili prišli prepozno za moje vroče hrepenenje, da bi vas zopet videl.

COLLEGIO FEMMINILE DI NOSTRA

SIGNORA DI SION

TRIESTE, Via ALICE 1 — telef. 47-67

Giardino d'infanzia. Scuole elementari. Istituto Magistrale completo. Ginnasio parificato. Corsi di coltura, di lingue, di musica. Edificio moderno in magnifica posizione con vasto parco. In due ville annesse al Collegio, pensione per signore e signorine. Informazioni dettagliate presso la Direzione.

Otroški vrtec. Elementarni razredi. Pripravnica za učiteljice. Javna gimnazija. Kurzi za kulturo, jezike in glasbo. — Moderno poslopje v lepi legi, obdano z obširnimi parkom. Vrh tega dve vili v parku, penzija za gospe in gospodice. Bolj natančni podatki pri Direkciji.

DNEVNE VESTI

— Kmetovalci se veselje lepega vremena. Sedanje lepo vreme nam bo prineslo velike koristi. Prišlo je kot nalašč v času, ko je bilo najbolj potrebno. Deževje je oviralo delo na polju in kmetovalci so se bali, da ne bodo mogli kositi in sušiti sena. Če bi bilo deževalo še teden dni, bi bila nastala velika škoda na poljih in travnikih. Zdaj, ko imamo izredno lepo toplo vreme, je pa vse oživelo. Na tisoče pridnih rok dela, da bo čim več pridelka. Letina kaže zelo dobro. Zemlja je namočena tako, da se nam suše letos ni treba bati. Kvečjemu bi lahko pritisnila šele proti jeseni in bi trpeli le pozni poljski pridelki. Upamo pa, da tudi te nesreče ne bo. Po travnikih, kjer je treba kositi prej, da lahko zraste še otava, že pridno kose. Visoko naloženi vozovi duhtečega sena se pomikajo proti kmečkim domovom. Letos je za kosnjo in sušenje sena tako ugodno vreme, kakor si ga kmetovalci le more želeli. Zato bodo ljudje s kosnjo piheli in v dobrem tednu bo vse seno pospravljeno. Pšenica je zdaj v cvetju in obeta zelo dober pridelek, ker je vreme lepo, zemlja pa namočena. Ječmen, ki je povsod lep, bo jel kmalu rumeneti. Tudi krompir in fižol se lepo razvija.

— Balkanski Karlovi Vafi. Včerajšnja »Tagespost« priobčuje pod naslovom »Korščine v Karlovi Varyh Balkana« članek o Rogoški Slatini, v katerem opisuje obisk v podčastniški šoli nemške vojske. Pisec članka pripominja, da so bili po pripovedovanju domačinov gostje Rogoške Slatine večinoma židje, in sicer jih je bilo 95 odstotkov.

— Nesreče. 50letni delavec Jože Matius iz Dolenjega Logatca je včeraj splezal na kozolec, v katerega je tlačil seno. Matius pa je padel s kozolca in dobil hude notranje poškodbe, nalomil pa si je tudi rebra. — V Klečah je neki kolesar podrl 26letnega kleparja Viktorja Končiča. Končiča se je potolkel po obrazu in si poškodoval desno oko. — 17letni dijak Josip Tepina iz Kosez je včeraj v šišenskem gozdu splezal na drevo, pa se mu je pod nogami odlomila veja in je Tepina padel na tla. Potolkel se je po životu ter si poškodoval desno nogo. — V Kopitarjevi ulici pa je neki avto podrl šiviljo Ljubo Tomcarjevo. Tomcarjeva se je pobila po glavi in se poškodovala po nogah.

Iz Ljubljane

—lj Večer italijanske in slovenske lirike. Narodno gledališče v Ljubljani priredi v ponedeljek 23. t. m. v operi pomemben recitacijski večer italijanske in slovenske lirike. Posvečen nam bo izvajanju v 2 jezikih, in sicer tako, da bodo italijanske pesnitve prednašane v slovenskem prevodu doktorja Alojza Gradnika, slovenske pa v italijanski, v prevodu L. Salvinija, profesorja Umberta Urbanija, g. Sinkovica Mayer in gosposdine Marije Samerjeve. Tako bo prvi del sporeda obsegal izbor italijanske lirike, ki je sestavljen tako, da bo nudil kratak pregled velike italijanske poezije od Danteja do Enrica Fornisa, drugi, slovenski, pa bo obsegal slovenske poete od Prešerna do Vode Tauferjeve. Uvod v ta znameniti večer bo govoril med nami bivajoči zaslužni posredovalec slovenske književnosti med Italijani, profesor Umberto Urbani. Recitiral pa bodo član Narodnega gledališča v Ljubljani, g. Mila Saričeva, Mira Danilova, Mileva Boltar-Ukmarjeva in g. g. režiser Ciril Debevec, Slavko Jan, Emil Kralj in režiser Ivan Levcar. Recitacijski večer bo svojevrsten prinos k zblizanju dveh narodnih kultur in bo nudil bogato in pobudno razvedrilo vsem poznavalcem in ljubiteljem poezije. Cisti dobiček prireditve je namenjen v dobrodelne svrhe.

—lj Ribji trg. Zdaj zopet prihajajo na trg morske ribe, ki so jih gospodinje tako zelo pogrešale prejšnje mesece. Doslej so bile morske ribe sicer še precej drage, da so jih lahko kupovali le redki, a v primeri s cenami drugega mesa niso dražje kakor so bile včasih. Davi so bile naprodaj skuše po 40 din kg, sardele po 36 in sardelice po 28 din. — Precej je bilo naprodaj tudi žabih krakov, rečnih rib pa prihaja zadnje mesece zelo malo na trg, ker še ni mogel biti urejen reden dovoz.

—lj Zadnji pomladni dan. Jutri se že začne po astronomskem koledarju poletje. Doslej smo bili zelo razočarani s pomladnim vremenom. Bilo je mnogo bolj hladno kakor v normalnih letih. Hladno vreme je zelo vplivalo na rast, tako da je letošnja letina mnogo bolj pozna kakor navadno. — Davi smo imeli v Ljubljani megle kakor oktobra. Noč je bila sorazmerno hladna, zato je bila megle tako gosta. Junija v Ljubljani navadno ni megle, čeprav je na leto najmanj tretjina dni meglenih.

—lj Absolutni Glasbene akademije Rija Roegerjeva. Zorka Bradaceva in Zigmund Janec bodo izvedli spored druge sklepne produkcije, ki bo danes ob pol 19. uri v veliki filharmonični dvorani v korist brezposelnim slovenskim glasbenikom ter bo obsegala Bach-Taussigovo »Toccato in fu-gu« v d-molu, Scarlattijevo »Suito«, Veracinijevo »Sonato« v e-molu, za violino, Severacevo »En Tartane«, Gregorčev »Arietto« in kolo, Bruchov violinski koncert v g-molu, Debussyjeve »Danseuses de Deephe«, »La Fille aux cheveux de lin« in »Reflets dans l'eau« in Haydnov »Klavirski koncert v d-dur«, ki ga bo pod vodstvom abs. Hubada spremljal orkester GA. Navedeni absolventi so iz šol profesorjev A. Ravnika, Zarnikove, Pfeiferja in dr. Svare. Vstopnina za občinstvo din 15, za vojake din 8, za dijače pa din 3; sporedi so na razpolago v predprodaji v Matični knjižarni. Na kvalitativno glasbeno prireditev najvišjega slovenskega glasbenega zavoda opozarjamo.

—lj Sadjarska in vrtnarska podružnica Ljubljana I. priredi v soboto 21. t. m. ob 17. popoldne na vrtu g. Jelenika Franca v Mencingerjevi ulici št. 37 (nad Kolezijo ob Gradaščici) praktične vaje v rabi modernega vrtnega orodja. Vaje bo vodil podružnični odbornik g. Franc Jelenik. Ko je v današnjem času obdelane mnogo več zemlje in so zasajene večje vrtno ploskve, je treba delo pospešiti in si ga olajšati z uporabo modernega vrtnega orodja. Kako, to bomo videli v soboto pri teh vajah. — Udeležba prosta vsakomur.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

KINO MATICA Telefon 22-41

Priljubljena igralka Deanna Durbin v svojem najnovejšem in najlepšem filmu

»PRVI POLJUB«

Dodatek: »Življenje in konec sv. Jurija«. Predstava ob 19. uri danes odpade!

KINO SLOGA telefon 27-30

Film avtentične stvarnosti iz krvavih dni Madrida

»CARMEN MED RDEČIMI«

Conchita Montez, Rafael Rivelles, Juan de Landa.

Režija Edgar Neville

Film sodobne aktualnosti

»VOJNA NA ZAPADU«

Poleg tega predvajamo film

»ZRAKOPLONI IN VOJAKI V PUŠCAVI SIRTU«

—lj Obvezniki pasivne obrambe, ki so opravljali službo po posameznih rajonih, so dobili posebne narokavne trakove z grbom mesta Ljubljane in z oznako službe, ki so jo opravljali. Ti trakovi so last mestne občine ljubljanske ter uradno znamenje zaščite, seveda so bili po posameznikom samo posojeni za tisti čas, ko so bili v službi. Zato pa ni dopustno, da bi zasebniki te trakove pridržali. Opozarjamo, da morajo vsi, ki še imajo te trakove takoj vrniti mestnemu zaščitnemu uradu, soba št. 44 v I. nadstropju mestnega magistrata na Mestnem trgu št. 2. Kdor pa tega traku ne bo vrnil do 27. t. m. bo kaznovan.

—lj Vojna na zapadu v kinu Unionu.

V tem velikem vojnem in aktualnem filmu je prikazan niz napetih dogodkov, ki smo jih doživljali v zadnjih desetih letih. Uvodoma nam pokaže film osnove nemške nacionalno-socialistične stranke pod vodstvom Adolfa Hitlerja, porast tega pokreta in prvi veliki uspehi »Führerja« z zasedbo Porurja, Posarja, nato priključitev Avstrije k veliki Nemčiji, Sudetskih dežel in končno še Češke republike. Nato nam film prikazuje kako je prišlo do sedanje vojne in slika dogodke na poljskem, norveškem, belgijskem in francoskem bojišču. Zanimivi so posnetki zmagovitega nemškega marša preko utrjenih linij in pasov v Belgiji in Nizozemski. Ko je Nemčiji uspelo prebiti francosko in belgijsko obrambno črto, je po silovitih borbah padel tudi Pariz v nemške roke in s tem je bila izjalovljena tudi obramba na Maginotovi liniji. Francija je bila zlomljena in v zgodovinskem gozdičku pri Compieuenu je prišlo do podpisu miru med Francijo in silami osvine. Vsi posnetki v filmu so izdelani po dogodkih, ki so jih snemali vojni operaterji na bojiščih samih in nam pred očujejo moč in silo moderne vojne tehnike.

—lj Glasbeni šola »Sloga« bo imela ob sklepu šolskega leta tri produkcije, in sicer: v soboto 21. t. m., v ponedeljek 23. in v sredo 25. t. m. Produkcije bodo v Slogini glasbeni dvorani, Pražakova ulica 19, vsakokrat ob 17. uri. Nastopijo gojenci raznih oddelkov.

—lj Učenci in učence državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani bodo prejeli izpričevala v sredo 25. t. m. ob 9. uri v svojih razredih. Kolek za letna izpričevala 100 din, od odohoda izpričevala 100 din, Tiskovina za letna izpričevala 5 din, za odohoda izpričevala 10 din. Vrniti je treba knjige iz podporne zaloge in dijaške knjižnice. — Direktor.

Cesarski postiljon

V Oplenju živi vpkopjeni poštni uradnik Robert Niewalda, star 102 leti. 18. januarja 1871 je vozil kot postiljon kralja Wilhelma I. v Versailles. Kjer je bil kralj proglasen za cesarja. Pozneje je bil mož znan pod imenom »cesarjev postiljon«. Kljub visoki starosti je še dokaj čil in krepak, čeprav ne more več hoditi sleherni dan v cesarski sukni na izprehod, kakor je hodil še pred leti. Visoko starost mu je omogočilo zmerno, trezno življenje. Mož je zdaj najstarejši udeleženec iz vojne leta 1870/71 in najstarejši poštni uradnik Velike Nemčije.

GLAVNA STVAR

— Moja beseda je doma zakon, — pravi Janec v družbi.

— Ze verjamem, samo tvoja žena ne dovoli, da bi stopil ta zakon v veljavo.

PROFESORJI, PREDAVATELJI, IGRALCI

dobe čist, nehrpav glas z uživanjem planinskega cvetličnega medu iz MEDARNE, Ljubljana, Zidovska 6.

26 T

KLISEJE

ENO VEČERJNO

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

BANDIERE MARCA WAY

Impermeabilizzate — inattaccabili dalle tarme — senza stampa

21, Via Fontana — MILANO — Via Fontana, 21

Letošnja stavbna delavnost v številkah

Kaj nam pove statistika o stavbni delavnosti prvih petih mesecev letos v Ljubljani

Ljubljana, 20. junija. Pravega merila za presojo stavbne delavnosti nimamo; samo število pri stavbnih delih zaposlenih delavcev nam ne kaže točno obsega stavbne delavnosti, a statistika o sezidanih poslopijih govori že o končanih delih. Skoraj najbolj zanesljivo merilo bi bila vrednost končanih stavbnih del, a morali bi upoštevati, da se cene gradiva in delavske meze spreminjajo. V Ljubljani zbirajo podatke o stavbnih delih mestni gradbeni urad na podlagi izdanih uporabnostnih dovoljenj za nove ali preizidane stavbe. Zato moramo upoštevati, da je v posameznih mesecih živahnost ali manj živahna stavbna delavnost kakor kažejo te številke, ker so dovoljenja navadno izdana, ko je delo končano že nekaj tednov.

V Ljubljani zidajo še vedno največ stanovanjskih hiš. Ob koncu leta je bilo gotovih več hiš in januarja je bilo izdanih 21 uporabnostnih dovoljenj. To je precej več kakor lani januarja, ko je bilo sezidanih samo šest stanovanjskih hiš. V 21 novih hišah je bilo 74 stanovanj, med tem ko je bilo lani januarja pridobljeno v novih hišah le 12 stanovanj. — Februarja je bilo gotovih 9 hiš z 39 stanovanji, med tem ko jih je bilo lani februarja 8 z 41 stanovanji. Letos marca in aprila je bilo še zelo malo stavbnih del. Sezona se ni začela delno zaradi tega, ker je bilo še premrzlo, pa tudi zaradi splošne negotovosti. Vendar so pa nekateri hoteli čim prej končati lani začeta dela. Marca je bilo gotovih 8 hiš (lani 5) s 43 stanovanji, aprila pa prav tako 8, a s 16 stanovanji.

Da se je pa stavbna delavnost marca in aprila skoraj povsem ustavila, nametu da bi se razvila kakor navadno spomladi, nam pokažejo številke o maju. Maj je bil namreč gotove samo 3 manjše hiše s pet stanovanji, medtem ko jih je bilo lani maja 10 z 22 stanovanji. Med temi tremi je bila ena pritrilna in 2 enonadstropni.

Tudi iz skupnega števila pridobljenih prostorov v novih hišah v prvih petih mesecih letos kakor tudi po površini zazidane ploskve in vrednosti stavbnih del predvidimo, kako velik zastoj je nastal spomladi. V hišah, novih januarja, je 118 prostorov, zazidana ploskev znaša 2.662 kv. m, vrednost poslopij pa 6.494.000 din. Zazidana ploskev februarja gotovih hiš znaša 2.225 kv. m, vseh prostorov je 354, in vrednost hiš znaša 3.744.700 din. Tudi marca je očitno nazadovanje: zazidana ploskev novih hiš znaša 1.104 kv. m, vrednost din 2.846.000. — Zazidana ploskev aprila gotovih hiš je pa znašala 919 kv. m in vrednost 1.685.000 din. Tudi v teh številkah je prišel pomladni zastoj do polnega izraza šele maja: zazidana ploskev gotovih hiš je znašala samo 296 kv. m, prostorov je bilo pridobljenih le 43, vrednost poslopij je pa znašala samo 360.000 din. Številke o stavbni delavnosti lani v prvih petih mesecih nam sicer kažejo, da pride zimski zastoj do izraza marca in aprila, a v letošnjih številkah zasledimo tudi druge vplive. Tako je znašala zazidana ploskev lani februarja gotovih hiš 1271 kv. m, vrednost poslopij pa 2.645.000 din. (Upoštevati moramo še, da so bila stavbna dela lani znatno cenejša kakor letos). Zazidana ploskev lani marca gotovih hiš je znašala samo 572 kv. m, vrednost hiš pa 1.224.700 din. Še večje je bilo nazadovanje aprila: zazidana ploskev 275 kv. m, vrednost din 281.700. — Toda lani maja se je že pokazal vpliv nove stavbne sezone. Zazidana ploskev tedaj gotovih hiš je znašala 1.276 kv. m, pridobljenih prostorov je bilo 250 in vrednost je znašala 1.850.000 din.

Ozdrati se pa moramo še na druga stavbna dela, na preizidave, prizidave in zidanje gospodarskih poslopij. V prvih treh mesecih letos je bilo še nekaj prizidav v stanovanjske namene, aprila ni bilo nobenega dela te vrste, maja sta pa bili s prizidavami pridobljeni dve stanovanji skupno z 20 prostori. Januarja je bilo s prizidavami 74 prostorov šestih stanovanj, februarja tri stanovanja s 134 prostori in marca 6 stanovanj z 61 prostori. Prizidave januarja so veljale 452.500 din, februarja 2.798.400 in marca 731.000 din.

Pri preizidavi stavbne delavnosti je pa treba tudi upoštevati še vsa stavbna dela pri gospodarskih, ne le stanovanjskih poslopijih. Večjih gospodarskih poslopij sicer pri nas ne zidamo mnogo. V prvih mesecih tega leta je bilo največ gospodarskih prizidav, vendar je bilo gotovih tudi nekaj novih gospodarskih poslopij. Popoln zastoj je bil v maju, če ne računamo postavitev ograj (222.20 din stroškov). Januarja je bilo gotovo eno gospodarsko poslopje in 4 prizidki, a razen tega je bilo tedaj še pet prizidav. Skupno je bilo pridobljenih 39 prostorov, vrednost stavbnih del pa je znašala 436.470 din. Februarja je bilo gotovih pet gospodarskih poslopij, 8 prizidkov in ena prizidava ter je bilo pridobljenih 27 prostorov, vrednost stavbnih del pa je znašala 1.702.500 din. Marca ni bilo nobenega novega gospodarskega poslopija, pač pa sta bila gotova dva prizidka in ena prizidava. Pridobljenih je bilo samo 5 prostorov, stavbni stroški so pa znašali le 28.000 din. Aprila je bilo gotovih 5 gospodarskih poslopij, ki so jih zidali prejšnje mesece, razen tega je pa še 5 prizidkov, tako da so pridobili skupno 88 prostorov in dela so veljala 5.051.200 din.

Marsikdo bi pričakoval, da so v zadnjih mesecih zidali mnogo zakonisti. Iz statistike je pa razvidno, da je bilo januarja gotovih 10 zakonisti, februarja samo 5, marca 7 in aprila eno samo. Lani v desetih mesecih je pa bilo zbetoniranih 33 zakonisti.

Trenutni položaj gradbene delavnosti

Gradbena sezona v mestu in bližnji okolici je pa v zadnjih tednih spet oživela. Res za sedaj v mestu ne zidajo večjih stanovanjskih hiš, v katerih bi našlo stredo po več strank, zato pa pridno zidajo manjše eno- in dvostanovanjske hiše. V zadnjih letih se je prav lepo razvila stanovanjska kolonija v Novih Jaršah, kjer sta sedaj v gradnji spet dve prijazni hišici, še več pa zidajo ob Šmartinski cesti in ob raznih

ulicah v tem okolišju. Šmartinska cesta, ki je bila pred leti od šole dalje nezazidana, je postala sedaj že prometnejša, ker so zrasle hiše, in sicer prav čedne, že daleč proti Sneberjam vzdolž ceste, pa tudi umaknjene v polje ob stranskih poteh. Tudi sedaj sta tam v gradnji dve lepi stanovanjski hiši, in sicer tik Šmartinske ceste.

Zadnje dni so navozili delavci opeke za dve novi hiši tudi v šiški ob Celovski cesti, blizu tramvajske remize. Obe hiši, ki bosta do jeseni že pod streho, bosta dvostanovanjski. Stavbni svet ob Celovski cesti je še vedno precej drag, kljub temu, da v zadnjem času ni toliko povpraševanja po njem. Lastniki ga tudi neradi prodajo, kajti vsakdo se zaveda, da ima v zemlji še najbolje in najvarnejše naložen kapital. Dve ali tri hiše so bile nedavno dograjene tudi na polju v Zgornji šiški, pet dvostanovanjskih hiš pa v Dravljah. Prav živahna je letos stavbna sezona tudi na Viču, kjer je v gradnji šest hišic, in sicer v Mestnem logu in pa v bližini opokarne. Tudi na Vrhovcih, kjer je v zadnjih letih nastalo lepo stanovanjsko naselje, zidajo dve hiši, dve pa sta bili pravkar dograjene in še so stranke tudi že vsesile.

Na gradbenem uradu mestnega poglavarstva je vloženih še nekaj prošenj za izdajo gradbenega dovoljenja in bomo imeli torej tudi v prihodnjih mesecih v mestu razmeroma živahno gradbeno delavnost.

Rdečemu križu so se javili

Iz raznih krajev Srbije in Vojvodine so prišla obvestila o pogrešančih na poljedovalni oddelek Rdečega križa. Svoje naprosamo, da jih dvignejo v pisarni na Miklošičevi cesti 22b.

Andonovič Stojan, Bohinec Stanko, Božičević Jovica, Borštnar Jožef, Božičević Viktorija, Braha O., Brankovan Olga, Breščak Pavla, Bunc dr. Evgen, Bydio Irma, Cajhen Drago, Cankar Desanka, Caržić Ana, Cimperman Franc, Cesar Janko, Culjković Josip, Cvetković Fani, Čebular Franc, Čepelnik Josip, Čermelj Karel, Dimitrijevič Raško, Felician Jožica, Fortunatova Natalija, Ganerac Dušica, Ganerac Nikola, Gajt Josip, Golc Marija, Gosar Anton, Gril Aleksander, Grbec Josip, Hakej Mici, Hočevar Anton, Hörmann Coco, Hörmann-Dimitrijevič, Hrst Cana, Humar Franc, Isajlovič Marija, Isajev Mihail, Ivanović Fani, Jelič Milorad, Jovanović Milivoj, Jovanović Milan, Jovanović S. M., Jurković Olivera, Karba Ivan, Kastelic Valentina, Kestigar Jože, Kislinger Nace, Klemen Viktor, Komeriči Steško, Kompoš Pepca, Knafelec Slavko, Kosel Albin, Kobal Viktor, Kováč Ivan, Kozamernik Slavka, Kožar Pepi, Kožar Anton, Krajc Martina, Krstić Dragutin, Lazarevič Selimir, Ličen Marica, Logar s. Džima Ivana, Majer Eia, Manojlovič Mira, Marolt Katica, Mervar Lenka, Matvič Pavel, Mesarič Just, Mihajlovič Minka, Milenković Branimir, Milenković Danica, Milivojevič, Milkoč Ivan, Milovanović Vidoje, Mlakar Aleksander, Mustar Ivan, Negovetič Ana, Nosan Marija, Novak Ivan, Novak Janez, Novak Jelko, Oblak Anton, Ognjanović Andjelija, Osolin Angela, Osolin Marija,

Ovniček Jože, Penc Johan, Perc Hermina, Perko Anton, Perović Mita, Petrovič Biserka, Petrovič Marija, Piber Zofija, Plaković Franciška, Pintar Jože, Pintar Slavko, Pokleka Ljudmila, Poljak Anton, Požar Jože, Pečar Branko, Prica Danica, Prijatelj Alojz, Prosin Marija, Pošenjak-Rupnik rodbina, Radosavljevič Draga, Rajš Ladislava, Rink Marija, Rojko Marija, Roth Valentin, Rupnik Tomo, Simić Zorica, Simonič Vojislav, Srebot Anton, Stamenković Dorica, Stojanović Jelena, Stojanović Vera, Susman Anton, Šega Fani, Šega Franciška, Šemrov Ivanka, Šenica Ivan, Škarja Magda, Škorjanc Rudolf, Škrlec Vekoslav, Švajgar Anton, Tomašič Ivan, Tominec Pija, Topiček Nežka, Trebushan Tomaz, Trontelj Režika, Tumer Michael, Tvdji Alojzija, Uhan Ivan, Ukusič Viktorija, Uršič Trontelj, Vasikič in družina, Verbič Alojzij, Videgar Ferdinand, Vojnović Ivana, Vozel Marija, Vrežec Vida, Vujič Sofija, Zaharija Edmund, Zakrajšek Viktor, Zdravković Žilko, Zečević Anastazija, Zemič Zvonimir, Zevnik Anton, Zima Angela.

Prosimo, da se zglašijo gospa Potočnik Marci in naši pisarni, da dvigne obvestilo o g. Potočniku Janku, kapetanu 121. art. divizionu. G. Zupančič Franjo, ravatelj tovarne v Domžalah naj se javi v naši pisarni, da sporoči svoj ljubljanski naslov, za katerega poizveduje beograjska pošta Rdečega križa.

Madžarski Rdeči križ iz Budimpešte nam v svojem dopisu z dne 11. VI. 1941 sporoča, da so izpustili domov vse vojaške slovenske narodnosti. V kolikor se še niso vrnili, bodo izpuščeni v najkrajšem času.

Sklepne produkcije Glasbene šole

Na učencih se vidijo ugodni sadovi sistematičnega in vztrajnega dela njihovih voditeljev

Ljubljana, 20. junija. Napredek svojih gojencev v letošnjem šolskem letu je Glasbena Matica prikazala javnosti na treh sklepnih javnih produkcijah, od katerih sem prisostvoval drugi in tretji. Nastopili so učenci iz klavirske šole Zorke Bradačeve, Milene Štrkljeve, Pije Lipovške, Marte Osterčeve, Karla in Emilije Dernovšek, Vide Sekovce, Silve Hrašovce in Viktorja Sonca, iz violinske šole Leona Pfeiferja, Frana Staniča, Jurja Gregorja in Avgusta Ivanciča, iz violončelinske šole Ceneke Sedlbauerja ter iz klarinetinske šole Vavla Launa. Gledano v prezezu je opaziti na učencih ugodne sadove sistematičnega in vztrajnega dela njihovih učiteljev, ki jim je nedvomno mnogo na tem, da dvignejo svoje gojence čim višje, do tistih možnosti, ki so možne glede na njihove muzikalne dispozicije. Priročnik velikega števila gojencev, ki so nastopili, je nemogoče obravnovati vsakega posebej, prav tako pa je nemogoče

dajati kakršne koli prognoze, kajti ti vsi so šole na osnovni stopnji razvoja in v razvojni fazi, ki največkrat dopušča v interpretaciji dve možnosti: ali da je njihovo glasbeno udejstvovanje in napredek posledica danih dispozicij ali pa je razvojni pogoj, kakršnega moramo pod ugodnimi pogoji najti tudi izven takšnih institucij. Kljub temu omenjam nekaj gojencev, ki so pokazali bodisi lep povprečni nivo ali pa so ga celo presegli in dovoljujejo upanje na ugoden nadaljnji razvoj. Med njimi so zlasti Jasna Vatočeva, Kosovine in Vrščaj, ki sta lepo soglasno ter tudi interpretativno dojemljivo zaigrala Corelljevo »Sonato III. za dve violini«. Nastoj Sanci, ki je za svojo stopnjo lepo izdelala ter okusno vsebinsko predvajal Musorgskega »Solzo« in Couperinovo »Gavoto«, Fedor Rems, ki je igral dve priručni Koštalovi skladbi, Juna Rupnikova, ki je prav prijetno in sigurno zaigrala Boccherinijev »Menuet« in dve Pavličevi sklad-

bi, Drago Bujas, ki je intenzivno sicer ne povsem sigurno, pa vsebinski dobro zaigral Vivaldijev »Koncert v a-molcu«, prvi stavek, nadarjena Lidija Osterčeva, ki jo, kakor tudi nekaj drugih izmed letošnjih nastopajočih, poznamo že s prejšnjih produkcij in ki je muzikalno prav lepo in tehnično dobro igrala Moyeovo »Temno mesto« in »Velikonočne zvonove«. Dalje je tudi nadarjena Mirjam Miklavčič, ki je nastopila na dveh produkcijah, prvič lepo izvedla nekaj Gregoriniovih, drugač pa nekaj Gregorčevih skladb, ki sta jih dobro izvajali tudi Alenka Zibernova in Zutka Hašlajkovičeva. Tehnično že kar zelo dobro in z očitnim smislom za vsebinski prikaz je na klarinetu izvajal Weberjev »Variacije op. 33« Bojan Baht. Prav dobro je izvedla dve Kučerovi skladbi Marija Jančičeva, posebno pa je izstopila Frida Penhaneva, ki je zelo izdelano in vsebinski naglasno prikazala Novakovo »Triste« in Arenskega »Basso ostinato«. Tem bi še lahko prišle vrste drugih, ki so prizadevo izvajali vrste točke in vsi izkazali bolj ali manj ugoden razvoj. Važno se mi zdi posebno poudariti, da posamezni učitelji poleg tehničnega izdelovanja posvečajo veliko skrb vsebinskemu izrazu in s tem že splošnega navajajo učence k razumevanju muzikalnih tvorb. To je z glasbeno-vzgojnega vidika popolnoma pravilno in pušča v razvoju najugodnejše posledice. Med učitelji, ki so izrazito uravnali v to smer vzgajanja, se mi zdi potrebno omeniti zlasti Marto Osterčev, Pijo Lipovškovo, Mileno Štrkljevo, Zorko Bradačovo, Dernovškovo, Pfeiferja, Gregorja, Staniča, Sedlbauerja in Launa ter Ivanciča. Morda bi isto mogel trdit o učiteljih, katerih dela nisem imel prilike slišati. Dejstvo je vse-

kalor, da so učenci omenjenih učiteljev pokazali relativno najlepše uspehe in so s svojim izvajanjem naglasili vse navedene momente.

Po izbiri skladateljev, ki so bili zastopani na drugi in tretji produkciji, so prevladovali slovenski skladatelji, kar se mi zdi docela umestno nasproti programom prejšnjih produkcij. Izmed neslovenskih skladateljev omenjam zlasti Moya, Mac Intocha, Boccherinija, Vivaldija, Rowleya, Sartoria, Corellija in seveda Bacha ter Weberja, ki se mi zdijo vsi kvalitativni in primerni, da že na tej razvojni stopnji uvajajo naraščaj k smislu za višje glasbene vrednote. Metodično se mi zdi spričo sporeda posameznih nastopajočih zanimivo pripomniti, da učenci ene in iste stopnje, se pravi istega razreda, izvajajo po dospelosti zelo različno literaturo. Takih primerov sem opazil več, iz česar sklepam na individualizacijo celo po stopnjah, zavoljo česar se očitno ne uporablja isti kriterij za presojanje formalne opredelitve. Ne vem, ali je to tudi formalno tako določeno: vsekakor je interesantno in z ene strani docela v skladu s psihičnimi danostmi, na drugi pa seveda tudi v nasprotju s formalnim »vistosmerjenjem«. Glede na uspehe, ki so jih učenci šole Glasbene Maticе ljubljanske pokazali na letošnjih produkcijah, je razvidno, da se njihovi vzgojitelji zavedajo svojih nalog ter svoje smotre, ki so posredno v korist vsej naši glasbeni kulturi, kateri so potrebni tako ljubiteljske glasbe kakor reproduktivni in produktivni glasbeniki, tudi zadovoljivo dosegajo. Upam, da se bo iz te množice nastopajočih polagoma izluščil sposoben in stremec naraščaj naših višjih glasbenih zavodov.

Preračunavanje dinarjev v lire

Zaradi lažjega preračunavanja dinarjev v lire po novem tečaju, objavljamo naslednje tabelo.

1 din = 0,38 lire	51 din = 19,38 lire
2 din = 0,76 lire	52 din = 19,76 lire
3 din = 1,14 lire	53 din = 20,14 lire
4 din = 1,52 lire	54 din = 20,52 lire
5 din = 1,90 lire	55 din = 20,90 lire
6 din = 2,28 lire	56 din = 21,28 lire
7 din = 2,66 lire	57 din = 21,66 lire
8 din = 3,04 lire	58 din = 22,04 lire
9 din = 3,42 lire	59 din = 22,42 lire
10 din = 3,80 lire	60 din = 22,80 lire
11 din = 4,18 lire	61 din = 23,18 lire
12 din = 4,56 lire	62 din = 23,56 lire
13 din = 4,94 lire	63 din = 23,94 lire
14 din = 5,32 lire	64 din = 24,32 lire
15 din = 5,70 lire	65 din = 24,70 lire
16 din = 6,08 lire	66 din = 25,08 lire
17 din = 6,46 lire	67 din = 25,46 lire
18 din = 6,84 lire	68 din = 25,84 lire
19 din = 7,22 lire	69 din = 26,22 lire
20 din = 7,60 lire	70 din = 26,60 lire
21 din = 7,98 lire	71 din = 26,98 lire
22 din = 8,36 lire	72 din = 27,36 lire
23 din = 8,74 lire	73 din = 27,74 lire
24 din = 9,12 lire	74 din = 28,12 lire
25 din = 9,50 lire	75 din = 28,50 lire
26 din = 9,88 lire	76 din = 28,88 lire
27 din = 10,26 lire	77 din = 29,26 lire
28 din = 10,64 lire	78 din = 29,64 lire
29 din = 11,02 lire	79 din = 30,02 lire
30 din = 11,40 lire	80 din = 30,40 lire
31 din = 11,78 lire	81 din = 30,78 lire
32 din = 12,16 lire	82 din = 31,16 lire
33 din = 12,54 lire	83 din = 31,54 lire
34 din = 12,92 lire	84 din = 31,92 lire
35 din = 13,30 lire	85 din = 32,30 lire
36 din = 13,68 lire	86 din = 32,68 lire
37 din = 14,06 lire	87 din = 33,06 lire
38 din = 14,44 lire	88 din = 33,44 lire
39 din = 14,82 lire	89 din = 33,82 lire
40 din = 15,20 lire	90 din = 34,20 lire
41 din = 15,58 lire	91 din = 34,58 lire
42 din = 15,96 lire	92 din = 34,96 lire
43 din = 16,34 lire	93 din = 35,34 lire
44 din = 16,72 lire	94 din = 35,72 lire
45 din = 17,10 lire	95 din = 36,10 lire
46 din = 17,48 lire	96 din = 36,48 lire
47 din = 17,86 lire	97 din = 36,86 lire
48 din = 18,24 lire	98 din = 37,24 lire
49 din = 18,62 lire	99 din = 37,62 lire
50 din = 19,00 lire	100 din = 38,00 lire
	1000 din = 380,00 lire

Iz Trebnjega

— Zamenjava dinarjev v italijanske lire. Iz objave o zamenjavi dinarjev v lire je še posebej opozoriti na določbo, ki se tiče tisočakov. Tisočdinarske bankovce je treba predložiti v zamenjavo v prvih treh dneh zamenjalnega roka, to je 19., 20. in 21. junija in morajo biti tisočaki zamenjani do vključno sobote, ker pozneje izgube vrednost. Novi tečaj predpisuje, da se bodo dinarji zamenjali v lire po znatno ugodnejšem tečaju, namreč 38 lir za 100

Kreta — središče stare kulture

Na klasičnih tleh otoka Kreta je nastala v letih 3.000 do 2.000 pred Kristusom najstarejša evropska kultura, ki jo poznamo pod imenom kretsko-minojska. Njen naziv izvira od na pol historičnega in na pol legendarnega imena kralja Minosa. Ta otoki kralj je bil predhodnik civilizacije, nazvane minojska. Minojski je bil tvorec kretske enotnosti, organiziral je močno pomorsko silo otoka, si pridvil kretske in okoliške prate ter razširil svojo moč tudi na otoke okrog Krete in celo na obalo. Ustanovil je tudi močne in daljne kretske kolonije v Aziji, na Siciliji in v Italiji.

Z Minosovim imenom so zvezane tudi mnoge bajke o Minotavr, Pasizi, Ariadni in Theseu. Abeceda in umetnost minojske civilizacije se močno razlikujeta od grških kulturnih elementov. Najvišji cilj te kulture, ki so jo v letu 1400 pred Kristusom iztrebili Ahajci, ki so zažgali Kuros, je bila zgraditev kraljevskih palač. Pomemben dokument tega prizadevanja je bil Knoski labirint, čigar razkošne sobane, pestri cvetlični ornamenti in slike krasnih mož pričajo o brezskrbnem življenju in izobilju.

Zborovanje kinematografskih arhitektov in scenografov

Pod predsedstvom ministra za narodno kulturo so v Rimu zborovali kinematografski arhitekti, scenografi in rekvizitorji ter razpravljali o važnosti in nalogah sodelovanja v kinematografskem ustvarjanju.

Zborovanje se je pričelo s poročilom arh. Fiorinija, ki je obdelal tehnična in estetska vprašanja s kinematografske scene. Prof. Sensani je poročal o problemih rekvizita in kostumov v filmu. Nato se je razvila obširna debata, v kateri so zborovalci obravnavali važna praktična vprašanja.

Ob koncu je minister Pavolini govoril o vseh glavnih predlogih zborovalcev ter jim zagotovil pomoč Ministrstva, ki se živo zanima za obravnavana vprašanja.

Tito A. Spagnol:

IZDAJALSKA PUNČKA

Roman

— Tvoje delo tu je končano, moje pa še ne... Sicer pa moraš paziti nase, ker še nisi povsem zdrav.

Ni mi preostalo nič drugega, nego ukloniti se stricje volji in oditi. Z doktorjem Marchettijem sem zapustil vilo in komaj sem prestopil hišni prag, že je naju objel svež jutranji zrak liki čist, zdravilni dihi.

Moj kolega je vrgel cigareto proč, zapel si je jopič, izbočil prsi in jel globoko vdihavati zrak.

— Strašna zadeva, — sem pripomnil, ko sem stopal po prvih stopnicah doli.

— Zdaj zopet oživljam, — je odgovoril in znova globoko vdihnil svežega zraka.

— Da, to je strašna zadeva. Vprašujem se, kdo bi mogel biti zločinec. Po mojem mnenju ni prav nobenega dokaza... Ubogi ljudje... Zbogom, kolega, želim vam prijeten počitek, ki si ga jaz do noči ne bom mogel privoščiti. Prijeten poklic imava, kaj ne?

Stisnil mi je roko in odšel iskati soferja. Jaz sem pa krenil po kolovozni poti in vedno znova sem se oziral po vili. Svež zrak mi je bil badal zadnji udarec, namestu da bi me bil osvežil. Prečuta noč, razburjenje, silna napetost živcev, vse to me je bilo povsem strlo. Po glavi so mi rojile čudne

misli in domneve in komaj sem se zleknil oblečen na posteljo, že me je premagal spanec. Toda to ni bilo svežujoče spanje, ne, bila je težka omotica, polna prividov te strašne noči, ki je pomenila tudi v mojem življenju važen preokret, kar se mi pa takrat seveda niti sanjalo ni.

V.

Prestrašeno sem planil pokonci. Nekdo je bil potrkal na moja vrata. Bila je Catina.

— Gospod doktor, kaj danes sploh ne mislite jesti? Ura bo zdaj zdaj dve.

— Ali se je stric že vrnil?

— Še ne. Sporočil je, da ostane v vili.

Vstal sem. Glava mi je malo bolela, ko sem pa malo prigriznil, mi je takoj odleglo.

— Zdaj pa moram v vilo pogledat, kaj je s stricem, — sem dejal in se pripravil na pot. Ni me pa zanimalo toliko, kaj počenja ta vrli starec, kolikor to, kaj se je utegnilo ta čas zgoditi v vili.

Zdelo se mi je, da se je moral pripetiti v moji odsotnosti še nekaj. Da, prav za prav sem si mislil, da ponovi začeta vrsta zločinov še ne more biti končana.

Moje razpoloženje je bilo otročje in zaman sem se protivil temu. Sicer bi pa itak ne mogel biti drugačen, pa čeprav bi bilo šlo samo za radovednost. Moje mišljenje takrat še ni bilo polno domnev o tem, kako so bili storjeni zločini, domnev o povzročiteljih zločinov, takrat še nisem bil zapadel čudnemu duševnemu stanju, ki mu zapadejo vsi v nemirni in razburilni atmosferi zločina ž-

veči ljudje. Takrat me je vodila samo čisto navadna radovednost, podobna Catinini, ki je med obedom neprestano govorila o nočnih dogodkih v vili Camino.

Vprašanja: Kdo bi mogel biti zločinec? si še nisem zastavljaj z mučno, strahu polno vztrajnostjo fiksne ideje, ki naj bi me potem dolgo mučila, temveč samo s površnim, čeprav živahnim zanimanjem. Takrat bi mi bilo prav za prav zadostovalo poljubno ime, kakor če čita človek v časniku poročilo o zločinu in če hiti s pogledom proti koncu, da bi zvedel, kdo je zločinec.

Bil je lep dan. O neurju prejšnjega večera ni bilo več duha ne sluha, poznalo se je edino še malo na žitnem polju, kjer je bilo napravilo nekaj škode. Nebo je bilo jasno in postajalo je toplo. Murmi so čirkali na vse kriplje.

Pri vrtnih vratih vile Da Camino je stala karabinerska straža. Ta čas, ko sem ji pojasnjeval, kdo sem in kaj me je napotilo v vilo, seveda iz poklicnih razlogov, je privozil po široki cesti skozi drevedov avto. V njem je sedel maresciallo Usigli s tremi Karabinjerji.

— Dober dan, gospod doktor, — me je pozdravil. — Šele zdaj se peljem domov. Utrujen sem tako, da ne morem več naprej.

— Kaj pa poročnik? — sem vprašal.

— Tudi on je odšel, da si do opoldne nekoliko odpohče. Mislim pa, da bo kmalu zopet tu.

— No, ali niso še ničesar odkrili?

Maresciallo je razprostrl roke.

— Vse je še vedno zavito v temo!... Čakamo

na izvid na mestu samem, mislim pa, da jih danes še ne bo.

Avto je odpeljal naprej in jaz sem nadaljeval svojo pot. Vse oknice vile so bile zaprte, razen onih v podprtiljcu. Pri večini vratih je zopet stal Karabinjer. Moral me je bil ponačiti videti, ker me je molče pozdravil in me pustil mimo. V veži ni bilo nikogar. Ozrl sem se na salon na desni strani, iz katerega so se čuli zamolkli glasovi. Bila sta dva druga Karabinjerja in brigadir, ki si je nekaj zapisoval. Tudi on me je že poznal.